សេចក្តីផ្តើម

ដើម្បីរក្សាការពារកេរដំណែលវប្បធម៌ អក្សរសាស្ត្រជាតិ គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ព និង ចែកផ្សាយ បានទទួលការអនុញ្ញាតពីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា អោយបោះពុម្ពរឿង " **គូលីកំនែន** " ឡើងវិញដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រិយមិត្តអ្នកអាន និង សិស្សានុសិស្ស ។ ក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយឡើងវិញនេះយើងខ្ញុំបានរក្សា អត្ថន័យ អត្ថរស ខ្លឹមសារ និងឃ្លោងឃ្លា នៅដដែលទាំងស្រុង ។

យើងខ្ញុំរីករាយនឹងរង់ចាំទទួលនូវការរិះគន់កែលំអ ក្នុងន័យស្ថាបនាពីសំណាក់ ប្រិយមិត្តអ្នកអាន និងសិស្សានុសិស្ស ដើម្បីធ្វើអោយការបោះពុម្ពផ្សាយលើកក្រោយៗ កាន់តែសុក្រឹតថែមទៀត ។

បោះពុម្ពផ្សាយឡើងវិញតាមច្បាប់ដើម

ដោយគ្រឹះស្ថានបោះពុម្ព និង ចែកផ្សាយ

នៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា

១៤៨ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ភ្នំពេញ

ចំនួន ២០០០ ច្បាប់

រោងពុម្ព អប់រំ

គ.ស. ២០០១ ព.ស. ២៥៤៥

អារម្ភកថា

" **គូលីកំនែន** " បានរៀបរៀងមុន " ស៊ុមអ្នកបរឡាន " ។ យើងបានទាំងដកស្រង់ចំពូកខ្លះនៃរឿងនេះចុះក្នុងកាសែត " វត្តភ្នំ " ក្រោមខ្ទង់ " ស្ថានភាពស្រុកស្រែចំការ " មានរឿង " មេឃុំជា " និង " អោយមួយសេនទារមួយកាក់ " ជាដើម ។

ចំពោះរឿងនេះ យើងមិនធ្វើអត្ថាធិប្បាយខ្លួនយើងទេ យើងសូមគោរពអញ្ជើញបងប្អូនមើលកំសាន្តពិចារណា ... ។

អតីតចាងហ្វាងកាសែត " វត្តភ្នំ "

អ៊ុម - ថុក

សីហា ឆ្នាំ ១៩៥៦

សេចក្តីប្រារព្ធ

សៀវភៅប្រលោមលោក " **គូលីកំនែន** " ដែលបានបោះផ្សាយពីរលើកនៅប្រទេសខ្មែរ បានទទួលការគាប់ចិត្តអំពីសំនាក់អ្នកអានជាច្រើន ។

ដើម្បីជាប្រយោជន៍សិក្សាអក្សរសាស្ត្រជាតិរបស់យើង និងដើម្បីជាជំនួយក្នុងការយល់ដឹងមួយចំនែកណាអំពីជីវភាពរបស់ប្រជាជនខ្មែរ យើងខ្ញុំបានបោះផ្សាយសៀវភៅនេះក្នុងចំនោមមិត្តយើងដោយគោរពទៀងទាត់តាមច្បាប់ដើម ។

អញ្ជើញមិត្តយើងខិតខំពិចារណា និងអានជាកំសាន្ត ។

កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៦១

សាលាវប្បធម៌

បញ្ជីអត្ថបទ

ទំព័រ

១- មេឃុំផាន់ ១
២- យប់មួយនៃគ្រួសារតាង៉ែត ៤
៣- ប្រមូលកំនែន ១១
៤- ប្តូរផ្តាច់ដូចទាវ និង ឯក ១៥
៥- សង្គ្រាមចក្រពត្តិ ១៩
៦- កំនែននៅពោធិចិនតុង ២៥
៧- ថ្ងៃបង្ហើយ ២៨
៨- សល់តែសំបកខ្លួន ៣២
៩- សំបុត្រ ៣៦
១០- លាភូមិកំនើត ៤១
១១- ផ្លូវថ្មី ៤៥
១២- សន្តិភាព ៥៣

១ មេឃុំផាន់

... ឆ្នាំ ១៩៣៥ ។ នៅឃុំគោកចំបក់ក្នុងស្រុកស្អាងកណ្តាលខាងត្បូងក្រុងភ្នំពេញ រាជការបានហូតងារតាមេឃុំកឹម ហើយបានលើកពូផាន់អោយធ្វើមេឃុំជំនួសវិញ ។ ព្រឹត្តិការណ៍នេះបានធ្វើអោយអ្នកខ្លះព្រួយ អោយអ្នកខ្លះត្រេកអរ ។ អ្នកព្រួយបានដល់តាកឹមនិងក្រុមការចាស់របស់គាត់ ។ អ្នកសប្បាយលោតកញ្ឆេងវាយឪទីនបានដល់ពូផាន់និងក្រុមការថ្មីគាត់ ។ ប្រជាជនចំនួនច្រើន សំខាន់អ្នកនៅភូមិដើមអំពិលមិនបានខ្វល់ខ្វាយនឹងការផ្លាស់មេឃុំទេ ។ គេច្រើនអោយយោបល់ថា ៖ " អាគកដូចអាចែ " ។ ថ្មីដូចចាស់ ។ ផាន់មិនខុសពីកឹមទេ ។ សុទ្ធតែពួកដៃជើងបារាំងទាំងអស់ ។ សុទ្ធតែពួកកំហែងចាប់ចងប្រជាជនដូចគ្នា ... ។ ហើយគិតតែគៃរកក្បាលកាក់ដូចគ្នា ។ យើងមិនឆ្កួតទៅកាន់ជើងអ្នកណាឡើយ ។

ពូផាន់មានសំបុកទ្រយុកច្រើនគ្រាន់បើក្នុងឃុំគោកចំបក់ ។ គាត់មានស្រែជាង ១០ ហិចតា ។ តែស្រែគាត់មិននៅផ្តុំគ្នាជាបន្ទាត់ជាវាលទេ ។ គាត់មានត្រង់នេះស្រែថ្លុកពីរ ត្រង់នោះស្រែត្រពាំងបី ។ល ។ សំបុកទ្រយុកស្រែច្រើនផ្សំនឹងអាកប្បកិរិយាស្គាល់លោកធំខ្លះ បានត្រូវរាជការជំនាន់នោះរើសគាត់អោយធ្វើមេឃុំជួសតាកឹម ។ ពូផាន់មិនជិះសេះ មិនស្លៀកសំពត់ផាមួងពាក់អាវកត្រង់ឡេវច្រើនដូចតាកឹមទេ ។ គាត់ច្រើនស្លៀកខោឡាញ់ខ្មៅពាក់អាវកុតសឡេវបី ប្រលាក់ក្អែល ញើស ហើយពាក់ស្បែកជើងសង្រែក ។ សំលៀកបំពាក់គាត់ប្រាប់អ្នកផងទាំងពួងថា គាត់ជាអ្នកសម័យថ្មីមួយពាក់កណ្តាលក្រុង ពាក់កណ្តាលស្រែ ។

តាំងពីបានឡើងធ្វើមេឃុំមក ពូផាន់ខ្នះខ្នែងយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើការ ។ គ្រប់ចៅហ្វាយនាយបានសរសើរគាត់ ហើយធ្វើបានតែ ៥ ឆ្នាំ គាត់បានរង្វាន់មេដាយពីរ ។

ពូផាន់បានដើរចូលគ្រប់ភូមិ ឆ្កឹះឆ្កៀលគំរាមកំហែងភូមិតូចតាចក្រីក្រ ។ ភូមិដើមអំពិល បានទទួលគាត់ស្ទើររាល់ខែ ។ ពូផាន់បានទុករឿងក្រៀមក្រំ ជាច្រើននៅភូមិនេះ ។

ម្តងគាត់បានមកភូមិដើមអំពិល មករកទារពន្ធថ្លៃខ្លួន ។ ពេលគាត់មក ឆ្កែព្រុះពេញភូមិ ។ អ្នកភូមិបានខ្សឹបប្រាប់គ្នាថាមេឃុំមក ។ ស្រីៗ និងចាស់ៗ បាននៅអង្គុយធ្វើការក្នុងផ្ទះរៀងខ្លួន ។ ឯចំនែកអ្នកមិនទាន់បង់កាត ហើយនិងក្មេងជំទង់ៗ អាយុ ១៦ - ១៧ ឆ្នាំ បានគេចទៅវាលស្រែ រឺ គេចទៅចំការជើងអស់ ។ ពេលនេះពូផាន់ឡើងមុខក្រហម ដោយរកមនុស្សមិនទាន់បង់កាតមិនជួប ។ គាត់លាត់អង្គញជើងខោឡាញ់គាត់បែបជាមនុស្សស្រវឹងស្រា ហើយឡូឡាជេរបន្ទោសវ៉ូងវ៉ាងនៅមុខផ្ទះក្រោមដើមអំពិល អាចម៍ឆ្មាខាងជើងភូមិថា ៖ “ អាអិនខូចមែន ” ។ តែឯងមក វាគេចបាត់ ។ ផ្តាំប្រាប់វាថា តែដាច់ខែនេះមិនយកលុយទៅបង់ ប៉ូលិសសាលាស្រុកមកដាក់ខ្នោះហើយ ឯអាណាជំទង់ៗ ក៏ល្មមកាន់ឡេសេហើយដែរ ... ។

...នៅថ្ងៃអាទិត្យ មួយរសៀល ពូផាន់បានជូនលោកចៅហ្វាយពីភូមិដើមក្រសាំងចូលកាត់ភូមិដើមអំពិល ។ ពូផាន់ដើរសំដៅយ៉ាងលឿនទៅផ្ទះអាចារ្យគឹម ។ គាត់ស្រែកបង្គាប់អាចារ្យគឹមថា ៖ “ បងអាចារ្យរកដូងបាន ៥ ជនតេជគុណ និងចីដោយ ។ បងរកអោយឆាប់ព្រោះល្ងាចណាស់ហើយ តេជគុណនឹងអាលទៅសាលាស្រុកវិញ ។ អាចារ្យគឹមបានប្រញាប់ប្រញាល់រកបេះដូង ។ ឯអ្នកភូមិដែលបានបង់ពន្ធរួច បានបបួលគ្នាអង្គុយចោងហោងជុំវិញគ្រែលោកចៅហ្វាយ ។ ពូផាន់ឆ្លៀតឱកាសនិយាយពន្យល់អ្នកភូមិថា ៖ “ ត្រូវប្រាប់គ្នាយកលុយមកបង់ពន្ធអោយបានឆាប់ភូមិដើមអំពិលនេះរឹងរូសជាងគេ មិនដូចភូមិឯទៀតទេ ... ។ សាលាខេត្តបង្ខំអោយទារបានចុងខែនេះ ឃើញទេតេជគុណមកទួរណោរទាំងថ្ងៃអាទិត្យ ។

លោកចៅហ្វាយបានជួយបន្ថែមថា ៖ “ រាស្ត្រមានភារៈតែមួយមុខ គឺត្រូវបង់ពន្ធជូនរាជការ ។ គ្រប់ស្រុករាស្ត្របង់ពន្ធទាំងអស់ មានតែពួកក្រចេះស្ទឹងត្រែងដែលគ្មានកាត ។ ហេតុនេះត្រូវខ្ចីបុលគេឯងយកមកបង់ជូនរាជការអោយរហ័ស កុំអោយប៉ូលិសចាប់ឃុំដាក់គុកទាន់ ” ។

ពិសាទឹកដូងរួច ពូផាន់បានជូនលោកចៅហ្វាយទៅផ្សារបាត់ ។ អ្នកភូមិខ្លះដែលបានមកស្តាប់បានខ្សឹបប្រាប់គ្នាថា “ ផាន់ចេះផ្គាប់ចៅហ្វាយនាយមែន ។ អោយតែដល់ថ្ងៃអាទិត្យចុះ គាត់ទៅសកវាទីផ្ទះមីខ្វែន ភូមិដើមក្រសាំងភ្លាម ។ រួចគាត់ថាលោកចៅហ្វាយមកទួរណោរ ។

ក្នុងពេលផាស៊ីសជប៉ុនចូលស្រុក ពូផាន់មានសកម្មភាពច្រើន ។ គាត់ហាត់នឿយញើសជាប់ដើរចូលទៅព័ទ្ធភូមិដើមអំពិល រកចាប់គូលីកំនែនអោយសឹកជប៉ុន ។ គាត់កាចសាហាវចាប់ពង្រាត់ប្តីពីប្រពន្ធទាំងស្រស់ៗ យកទៅពោធិចិនតុងអោយទ័ពជប៉ុន ។ ក្នុងរឿងកំនែននេះ អ្នកភូមិដើមអំពិលបានខ្សឹបខ្សៀវប្រាប់គ្នាថា “ មេឃុំផាន់ត្រូវក្តោងហើយលើកនេះ ។ គាត់រកបានមួយលើកៗ តិចណាស់ក៏បងប្អូននឹងពាន់ដែរ ” ។

២ យប់មួយនៃគ្រួសារតាង៉ែត

យប់ក្មេងដេកលក់ ។ ខាងក្រៅងងឹតចាក់ភ្នែកមិនធ្លុះ ។ ភូមិដើមអំពិលស្ងាត់ច្រៀប ។ ក្នុងផ្ទះល្វែងមុខ តាង៉ែត យាយម៉ុក និង លឹម ឪពុកម្ដាយកូនបីនាក់អង្គុយដំកង់ជុំវិញចង្កៀងចានខ្លាញ់ត្រីមួយ ដែលមានពន្លឺបំភ្លឺភ្លឹមភ្លែតៗ ច្បាស់ប៉ុនចង្អេរ ។ នៅជុំវិញសសរទ្រូងមានផ្ដិលខាត់មួយ និងត្រលោកដូងពីរដាក់ទឹកពេញ ។ នៅបៀតយាយម៉ុកមានហឹបស្លាឈើមួយទ្រស្លឹកម្លូទុំលឿងលាយរលួយខ្មៅ ហើយនៅក្បែរនោះមានអកកំបោរធ្វើពីគ្រលតាំងឆាយ ។ តាង៉ែតអង្គុយបៀតសំពៀតថ្នាំ ធ្វើអំពីស្លឹកត្នោត ។ គាត់ឈ្ងោកស្មោះទឹកមាត់ជាញឹក ហើយស្រមោលគាត់ផ្ដិតនៅជញ្ជាំងធំជាងរូបគាត់ប្រាំប្រាំមួយដងបានអន្ទោលឈ្ងោកចុះឡើងគ្រាប់តាមប្រាណគាត់ ។ លឹមមុខក្រៀមស្រងូតកាន់កន្ទុយឈើតូចមួយឆ្កឹះប្រនេះចង្កៀងចានខ្លាញ់ ។

តាង៉ែតយាយម៉ុកមានកូនប្រាំនាក់ ។ គាត់បានរៀបអោយមានផ្ទះសំបែង កូនច្បងបួននាក់រួចហើយ ។ នៅជាងមួយខែទៀត គាត់នឹងរៀបការកូនពៅលឹមគាត់ ។ ដល់រៀបការលឹមរួចគាត់នឹងចូលទៅរៀនវត្តត្បូង ។

អ្នកទាំងបីនាក់ជជែកគ្នា អំពីសុខទុក្ខក្នុងគ្រួសារ ។ យាយម៉ុក ពេលនេះត្រេកអររីករាយដោយដឹងថាកូនច្បងគាត់ពីរនាក់បានសុខសប្បាយ ។ តាង៉ែតសួរដំណឹងពីកូនទីបី ដែលមិនបានមកលេងជិតពីរខែ តាំងពីប្រពន្ធឆ្លងទន្លេរួច ។ ក្រោយមក លឹមបាននិយាយ ៖

កំនែនលើកនេះ ពូផាន់កេណ្ឌអ្នកភូមិយើងជប់នាក់ ។ គាត់លេងអស់ដៃហើយ ។ គាត់ដឹងថាខ្ញុំរវល់រៀបការខែក្រោយគាត់ធ្វើបិទភ្នែក ហើយកេណ្ឌខ្ញុំយកទៅធ្វើគូលីជប៉ុនទាល់តែបាន ... ។

យាយម៉ុកបានកាត់ ៖

- ម៉ែលឺថាពីអាទិត្យមុន នាងហេងយកភួយគទៅជូនលោកចៅហ្វាយ ថាគេសរសើរនាងហេងគ្រប់ៗគ្នាត្បាញស្អាត ... ។ ថ្មីៗនេះទៀត ពីម្សិលមិញ ម៉ែលឺគេថាមេឃុំផាន់បានចោលសំដីថា លោកចៅហ្វាយចង់បាននាងហេង ... ។ ឪវា អន្ទិតលឹមឯងបានលឺរឿងនេះ ...។

កាលខ្ញុំទៅផ្គាប់ពូស្វាយរដូវចំរូតមុន ខ្ញុំបានស្ទាបចិត្តឪពុកក្មេក ម៉ែក្មេកឃើញថាគាត់ល្អពិត ។ គាត់មិនចេះប្រកាន់ទេ ហើយចូលចិត្តអោយខ្ញុំនិយាយជាមួយនឹងគាត់អង្គុយលេងជាមួយនឹងគាត់ ។ ឯចំនែកហេងវិញ បានបញ្ចេញសេចក្ដីស្នេហាស្មោះត្រង់មកលើខ្ញុំ ។ ហេងមិនខ្មាសអៀនគេចមុខលបហែកជញ្ជាំងមើលទេ ។ យើងបាយជាមួយគ្នា យើងបានបណ្ដើរគ្នាទៅមើលទឹកស្រែវែង យើងបានវែកអាច់គោយកទៅចាក់ស្រែថ្វាន់ យើងបានជួយជាន់អង្ករគ្នា ។ ហេងបាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំថា មុននឹងបានជួបខ្ញុំច្រូតនៅស្រែរៀនមានអាចារ្យឆេងអោយគេទៅដណ្ដឹងគាត់ម្ដងដែរ ។ តែដោយអាចារ្យឆេងធ្វើឫកធំពេក ធ្វើការងារចុងដៃចុងជើង ហេងក៏មិនព្រមទទួលយក ។ ពេលដែលខ្ញុំទៅបំរើ ខ្ញុំបានជួបជជែកអាចារ្យឆេងញឹកពីធម៌អាថ៌ ។ តាមខ្ញុំស្គាល់ចិត្តហេង ខ្ញុំហ៊ានទុកចិត្តថាទុកតែ (១) មានអ្វីមករាំងរា ក៏ហេងមិនចោលខ្ញុំឡើយ ។ ខ្ញុំថាលោកចៅហ្វាយ (២) ទោះជាធំជាងនឹងទៅទៀត ក៏មិនអាចផ្ដាច់សេចក្ដីស្នេហាយើងដ៏បរិសុទ្ធបានឡើយ ។ ហេងប្រាកដជាស្លាប់រស់ជាមួយខ្ញុំ ... ។

- ឪអរតែដូចមាត់ទៅ ។ ឯងដឹងទេពេលឥលូវមេឃុំផាន់មានអំនាចណាស់ ។ គេអាចខ្វារទោសពង្រាត់ប្រពន្ធកូនបានដោយងាយ ។ ឯងចាំទេ កាលកំនែនមុនដំបូងនោះផាន់បានបង្ខំចាប់អន្ទិតអិនយកទៅពោធិចិនតុងទាំងឈឺទាល់តែគ្នាស្លាប់នៅកន្លែងធ្វើការទៅ ។ ឥលូវនាង យិន អាសៅ អាអុន ម្ដាយកូននៅរហេមរហាមជាពន់ពេក

(១) សៀវភៅចាស់ដាក់ " គង់តែ " កែជា " ទុកតែ "
(២) សៀវភៅចាស់ដាក់ " គង់តែ " កែជា " ទោះជា "

ហើយមិនបានទាំងឃើញផ្សែងភ្លើងប្តីនិងឪផង ។ ឪបារម្ភណាស់ឯងទៅធ្វើគួលីកាលណា ?

- កំនែនលើកនេះត្រូវទៅព្រឹកស្អែក ...

- អញតែនឹងរឿងកំនែនអញក្តៅណាស់ ។ មួយជីវិតអញនេះ ជាប់កំនែនស្ទើររាល់ឆ្នាំ។ ថ្នល់ព្រែកហូរចាក់អង្រែ សុទ្ធតែអញបានលើកទាំងអស់ ផ្សារសាលាស្រុក ក៏អញបានលើកបានឆាយដែរ ... ។ អាបារាំង អាជប៉ុន នេះចំជាពួកចង្រៃគិតតែពីកេណ្ឌពីចាប់ខ្មែរ ... ។

- កម្មរបស់យើងទេ ! ឪវាអើយ (យាយម៉ុកបានឆ្លើយយ៉ាងស្ងួត) ។ យើងវាស្ត្រូវតែទទួលកម្មនេះ ព្រោះយើងបានធ្វើបុណ្យពីជាតិមុនមិនល្អ ... ។

- គ្មានកម្មឯណាទេម៉ែ ។ (លឹមបានកាត់) ។ មកពីយើងល្ងង់ មកពីយើងខ្សោយបានជារាជការបារាំង ជប៉ុនអស់នោះសង្កត់យើង ... ។

- នាម៉ឺនស្តេចជាពួកទេព្តចុះមកយកកំនើតជាមនុស្សលោក អន្ទិតលឹមឯងដឹងទេ ។ (យាយម៉ុកបានឆ្លើយ) ។ យើងពីជាតិមុនមិនខំធ្វើបុណ្យ បានជាជាតិនេះត្រូវវេទនា ... ។

- កុំច្រលំម៉ែ ។ (លឹមកាត់) ។ មនុស្សយើងកើតមកមានសិទ្ធិស្មើគ្នាគ្មាននរណាធំជាងនរណា ... ។

- ឈប់និយាយរឿងនេះទៅអន្ទិតលឹម ។ (យាយម៉ុកបន្ទោស) ។ ឯងលែងជឿបុណ្យបាបហើយ នែឪវា យើងបបួលគ្នាថ្វាយបង្គំព្រះទៅវិញល្អជាង ថាចប់ភ្លាមយាយម៉ុកក្រោកដើរទៅហូតធូបបីសរសៃពីបំពង់ក្រដាសពណ៌លឿង ហើយអុជបូជាព្រះពុទ្ធរូបមួយកញ្ចក់ដែលចងព្យួរនៅជញ្ជាំងស្លឹកក្បាលដំនេក ។ លឹមមិនបាននៅរួមថ្វាយបង្គំជាមួយផងទេ ។ គាត់ចុះទៅដីដាក់ចំបើងមើលភ្លើងគោ តាង៉ែត យាយម៉ុកបានអង្គុយបត់ជើងបែរមុខទៅរកកញ្ចក់ពុទ្ធរូបសូត្រធម៌វត្តល្ងាច សន្យាប្រព្រឹត្តតាមទាំងអស់ ។

ដល់សូត្រចប់យាយម៉ុកបានបួងសួងដល់ទេព្តអ្នកតាចាស់ស្រុក លោកយាយចាស់ស្រុកទាំងប៉ុន្មានដែលរក្សាភូមិដើមអំពិលអោយជួយកំចាត់ដេញសត្រូវ កុំអោយមកបៀតបៀន សូមអោយបានទឹកភ្លៀងគ្រប់គ្រាន់ កុំអោយមានក្តាមកណ្តុរចាបស៊ីស្រូវ ។

រាល់យប់រួចពីសូត្រធម៌វត្តល្ងាច តាយាយបានចូលដំនេកភ្លាម តែយប់នេះគាត់បានអង្គុយនៅបៀតចង្កៀងចានខ្លាញ់ ហើយនិយាយគ្នាទៅទៀត ។ តាង៉ែតបានផ្តើម ៖

អន្ទិតលឹមប្លែកណាស់ឥលូវ ។ វាខុសពីក្មេងឆ្ងាយណាស់ ។ កាលនៅពីកុមារវាជាអ្នកលេងច្រើន សប្បាយច្រើន ។ លោកគ្រូស្រលាញ់វា ហើយយកវាដើរតាមគ្រប់ខេត្ត រហូតដល់សៀមដល់បាស័កព្រះត្រពាំង ។ វាចេះស្មូតចេះធ្វើបទពាក្យ ៧-៨ កាកគតិ ភូជុង្គ ពំនោល ព្រហ្មគីតិ ។ល ។ កាលនៅបួសវាដើរទេសនាយ៉ាងល្បីល្បាញចេះគម្ពីរគួរសមដែរ ។ តែតាំងពីសឹកមកវាប្រែច្រើន ឫកត្រឹមត្រូវ តែវាមិនជឿការបន់ស្រន់ទៀតឡើយ ។

- វាជាកូនចេះដឹងណាស់ ។ (យាយម៉ុកបានឆ្លើយ) ឪវាឃើញទេ ប៉ុន្មានថ្ងៃនេះវាបានជាន់អង្គរ រែកទឹកចាក់ពេញពាងទុកអោយយើងស្រេច ។ វាមិនដែលធ្វើអោយយើងព្រួយទេ ។ ស្រាមិនផឹក ដើរលេងយប់ក៏មិនដើរ... ។

- អន្ទិតលឹម ! ម៉ែឯងឆ្ងល់ណាស់ ។ ឯងដែលចេះធម៌ទេសនាប្រដៅគេទៅរហូតដល់សៀមដល់បាស័កព្រះត្រពាំង បែរមកសឹកលែងជឿកម្មផលអស់ លែងបន់ស្រន់អស់ ... ។

- ព្រោះតែខ្ញុំបានទៅបាស័កព្រះត្រពាំងហើយបានជាខ្ញុំកែប្រែ ។

- ហេតុអ្វីក៏ដូចនោះ ?

- ឪមិនដឹងទេ ។ កាលខ្ញុំបួសបានពីរវស្សា ខ្ញុំបានតាមលោកគ្រូទៅបាស័កព្រះត្រពាំង ។ នៅកុដិដែលខ្ញុំនៅរាល់ថ្ងៃសីល មានឧបាសកខើចជើងពិការម្នាក់ បានយកចង្ហាន់មកប្រគេនលោក ។ ឧបាសកនេះចូលចិត្តនិយាយ ពីរឿងសង្គមមនុស្សដែលកើត

មានលើដីពិតៗ ។ គាត់ឆ្លាតវៃចេះបបួលលោកគ្រូអោយចូលចិត្តស្តាប់រឿងគាត់និយាយដូចជារបៀបគ្រប់គ្រងរដ្ឋក្នុងសាកលលោក ហើយនិងការប្រែប្រួលសង្គមក្នុងលោកតាំងពីកើតមនុស្សមក ។ ឧបាសកចំលែកពិការជើងនេះ បានសូមអនុញ្ញាតលោកគ្រូមេកុដិបើកច្បាប់អោយភិក្ខុសាមណេរនៅក្នុងកុដិ មកជជែក មកស្តាប់លេង កាលណាគាត់មកនិយាយ ។ ដូចនេះវេលាគាត់មកម្តងៗ នេន ភិក្ខុ បានមកជុំអង្គុយបត់ជើងចាំស្តាប់គាត់ប្រាជ្ញ ។ ក្នុងសេចក្តីទេសនារបស់គាត់ៗ មិនដែលនិយាយពីរឿងប៉ះពាល់ដល់ពុទ្ធសាសនាទេ ។ គាត់និយាយតែការជាក់ស្តែងពិតៗ មានអ្នកស្តាប់ចំនួនច្រើនទាំងសង្ឃទាំងគ្រហស្ថ បានពិចារណានូវសំដីគាត់ហើយបានយល់ព្រមតាមគាត់ ។

ថ្ងៃមួយ គាត់បានលើកបញ្ហាមួយមកអោយលោកសង្ឃជួយពិចារណា ។ គាត់សូមអោយជួយរកហេតុភេទ រឺសកែវដែលធ្វើអោយប្រជាជនវៀតណាមវេទនាតោកយ៉ាកល្វិតល្វង់ ។ មានលោកសង្ឃច្រើនអង្គបានមូលមាត់ថា ៖ ទុក្ខវេទនារបស់ប្រជាជនវៀតណាមកើតមកពីកម្មអាក្រក់ដែលខ្លួនបានធ្វើពីជាតិមុន ហេតុនេះជាតិនេះត្រូវទទួលកម្មផលរបស់ខ្លួន ។ បើចង់ផុតទុក្ខវេទនាត្រូវតែខំកសាងស្មាទាន ស្វែងរកផ្លូវទៅនិព្វន... ។

ឧបាសកខើចជើងបានឆ្លើយតបឡើង តាមយោបល់ខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ ទុក្ខវេទនារាស្ត្រវៀតណាម និងរាស្ត្រខ្មែរ គឺបណ្តាលមកពីរបៀបគ្រប់គ្រងរាជការនៅប្រទេសនោះ ។ មេរោគធំៗដែលធ្វើអោយប្រជារាស្ត្រខំធ្វើការមួយថ្ងៃៗ ពីព្រលឹមដល់ព្រលប់តោកយ៉ាកអត់បាយស្ទើររាល់ឆ្នាំគឺមកពីការជិះជាន់នៃពួកបារាំងនិងពួកអុងជ្រូ(១) ដែលចូលរួមគ្នាការពារផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ក្រុមគេ ។

ក្នុងពេលនោះ មានឧបាសកម្នាក់សក់ស្កូវចាស់បន្តិច ដែលជាម្ចាស់ដីមានរាប់រយហិចតាហើយមានគូលី ឈ្នួលដល់រយនាក់ បានឆ្លើយដោយគំរាំងថា ៖ “ មានតែពួកកុងសាងកុំមុយនីសទេ ដែលអាចនិយាយដូចលោក ” ។

(១) ចៅកែ

ចំពោះសំដីម្ចាស់ដីនេះ ឧបាសកខើចជើងបានឆ្លើយដោយរមទមថា ៖

ខ្ញុំមិននិយាយពីកុងសាង កុំមុយនីស ពីហ្វាហារ ពីការដាយទេ ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែសូមយោបល់របស់អស់លោក និងព្រះតេជគុណគ្រប់អង្គតែប៉ុននោះ ។

ឧបាសកម្ចាស់ដីគ្មានឆ្លើយទៀត ហើយគ្រប់សង្ឃនៅស្ងៀម ។ ឧបាសកខើចជើងនិយាយរឿងផ្សេងទៀត ។ ខ្ញុំបានពេញចិត្តសេចក្តីអធិប្បាយរបស់ឧបាសកនោះណាស់ ។ ខ្ញុំបានសាកសួររៀនពីឧបាសកនោះរំលាយការងឿងឆ្ងល់ជាច្រើន ។ ហើយក្នុងកំលុង ៦ ខែនៅកុដិសំនាក់នោះ ខ្ញុំបានស្តាប់ បានចេះរឿងជាក់ស្តែង ច្រើនលើសពីសាស្ត្រាល្បែង សាស្ត្រាទេសន៍ ។ ខ្ញុំបានកំនត់ទុកថា ឧបាសកខើចជើងជាមនុស្សស្រលាញ់អ្នកក្រីក្រពិតៗ ហើយប្រមូលរកគ្នាដោះទុក្ខអ្នកតោតយ៉ាក ។ ខ្ញុំបានសន្យាក្នុងចិត្តថា ដល់សឹកត្រលប់ទៅជួបគាត់វិញ ។ តែដោយជាប់ចំនងគ្រួសារ ខ្ញុំក៏មិនបានត្រលប់ទៅជួបគ្នាវិញ ។ ការខ្វាយខ្វល់ចិញ្ចឹមជីវិតដោយវេទនា សព្វថ្ងៃបានបង្ខំអោយខ្ញុំចៀសមិនផុតពីការចិញ្ចឹមសត្វ ពីការរកក្តាម នេសាទត្រី ហើយធ្វើអោយឃ្លាតឆ្ងាយពីការបន់ស្រន់ជឿទេវតា ជឿអ្នកតា ... ។

- តាមម៉ែ បើវេទនាដូចនេះ គួរណាស់តែខំភាវនា ខំធ្វើបុណ្យថែមទៀត មិនត្រូវឡើយគិតតែរកត្រី ចិញ្ចឹមមាន់ ។

- ខ្ញុំយល់ថា ៖ ក្តីវេទនាយើងនេះ មិនមែនមកពីកម្មផលវាសនាទេ គឺប្រាកដមកពីរបបបារាំងជប៉ុនជិះជាន់ ។ បើចង់សុខទាល់តែយើងខំប្រឹង មិនមែនគ្រាន់តែយើងអុជធូបអង្វរទេព្តា បានសុខទេ ។

- ឈប់និយាយទៅ ។ (តាង៉ែតបានឃាត់) ។ អន្ទិតវាមិនស្តាប់យើងទេ ។ តាមយថាកម្មវាចុះ ... ។

- លត់ចង្កៀងទៅ ។ ស្អែកព្រឹកឯងដើរទៅពោធិចិនតុងផង ។ (យាយម៉ុកបានបន្ថែម) ។

ថាចប់យាយតាចូលដំនេក។ លឹមបិទទ្វារ លត់ចង្កៀងរួចហើយ គាត់បានប្រះដេកលើកន្ទេលក្រហមនៅខាងជើងមាត់ទ្វារ ...។

៣ ប្រមូលកំណែន

មាន់រងាវលើកទីពីរ យាយម៉ុកភ្ញាក់ក្រោកឡើង គាត់បង្កាត់ភ្លើងដាំបាយដុតប្រហុកខ្ចប់ត្រីងៀត អំបិល បុកក្រសាំង អំពិលរៀបចំអង្ករអោយកូនពៅគាត់ ថ្ងៃរះចោលកាំរស្មីក្រហមឆ្អៅពីទិសខាងកើត តាង៉ែតបានក្រោកដើរថ្មមៗ មិនអោយរង្គើរនាប ។ ចុះដល់ដីគាត់និយាយតិចៗ ជាមួយប្រពន្ធគាត់ថា ៖

- យើងស្ដីបន្ទោសអន្និតខ្លាំងពេក យប់មិញបានជាវាដេកក្រលក់ ។ អញ លីតែវាប្រែប្រួលចុះឡើងហើយដកដង្ហើមធំជាញឹក ... ។ អញមិនដាស់វាទេ អញចង់ទៅធ្វើគូលីជួសវាបើវាសុខចិត្ត ... !

- កុំដាស់វាអី ឪវាអើយ ! ទុកអោយវាដេកសិនចុះ គង់តែអន្និតថនមកហៅវាទេ ... ។ ថ្ងៃរះកំពស់ចុងឈើអ្នកភូមិបានចេញទៅធ្វើការគ្រប់គ្នា ។ ក្មេងៗ រត់លេងមីរនៅក្រោមដើមអំពិលអាចម៍ឆ្មាមុខភូមិ ។ អន្និតថនបានមកហៅលឹម ។ លឹមដឹងខ្លួនក្រោកឡើងស្ទុះទៅដី ខ្ពុរមាត់លាងមុខ ប្រញាប់ប្រញាល់ពុនអង្ករមួយកូនការុងនិងកញ្ចប់បាយប្រហុកដាក់ក្នុងបង្គី ។ គាត់លាម៉ែឪគាត់ ។ យាយម៉ុកបានស្រែកផ្ដាំថា ៖

- ត្រីឆ្អើរនៅក្នុងការុងអង្ករជារបស់នាងហេង ដែលយកមកអោយឯងពេលស្រាងៗនេះ ... ។ នាងហេងមិនបាននៅជូនដំណើរឯងទេ ... ។ នាងហួសទៅដកថ្នាលខ្ទម មីស្រមួនបាត់ហើយ ... ។ ឯងទៅធ្វើការជាមួយគេប្រយ័ត្នកុំមាត់ផ្ដេសផ្ដាស... ។

លឹម និង ថនបានដើរកាត់ភូមិទៅត្បូង ។ ដល់ចុងភូមិគាត់ចូលទៅហៅតាមុយរួចអ្នកទាំងបីបានបណ្ដើរគ្នាសំដៅទៅផ្ទះមេឃុំផាន់នៅភូមិគោកចំបក់ ។ តាមុយបានផ្ដើមសួរលឹមថា ៖

- ឯងដឹងទេ ?

- រឿងអ្វី ?

- រឿងកំណែន ។ ឆ្នាំនេះរាជការបង្គាប់កេណ្ឌគូលី ១០០នាក់មួយលើកៗក្នុងមួយឃុំ ហើយបើនរណារឹងទទឹងនឹងបង្គាប់នេះ គេឃុំមានអំនាចចាប់ដាក់ខ្នោះបញ្ជូនទៅសាលាស្រុកទៅសាលាខេត្ត ។ ផាន់បានចាត់ក្រុមប៉ូលិសអោយកេណ្ឌលើសម្ភៃនាក់សំដៅទៅលើគ្រួសារណាដែលមានធុរៈធ្ងន់ ហើយបើគង់យកទៅបាញ់ចោល ក៏អ្នកម្ភៃនាក់នោះឃ្លាតពីផ្ទះមិនបានដែរ ។ ចំពោះអ្នកម្ភៃនាក់ ផាន់ប្រើឧបាយកល ធ្វើជាចិត្តល្អបន្ធូរបន្ថយមិនប្រិតខ្លាំងពេកទេ ។ គាត់ធ្វើជាយោកយល់ដោយមានធុរៈធ្ងន់ ។ ផាន់បង្ខំអោយអ្នកម្ភៃនាក់នោះបង់ប្រាក់វិញ ។ គាត់ធានារកជួលគូលីជួសយកតំលៃឈ្នួលម្នាក់ ៥០រៀល ។

មេឃុំផាន់ ធ្វើជាបន្ធូរខ្លាំងទៅដល់អ្នកក្រវេទនា ។ គាត់មិនយកប្រាក់ឈ្នួលភ្លាមទេ គាត់ធ្វើជាចេញប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួនគាត់ជួសមុនសិន ។ ដូចនេះ មេឃុំផាន់ក្នុងកំណែនមួយលើកៗ បានធនធានបានអំនាចបានក្តីដឹងគុណខ្លះពីអ្នកក្រវេទនា ។ មេឃុំផាន់កត់ជាជំពាក់គាត់ ដល់ខែភ្ជួររាស់ រឺខែច្រូតកាត់ទៅទារសំនងពីអ្នកក្រីក្រជំពាក់គាត់ទាំងនោះអោយមកភ្ជួររាស់ដកស្ទូងច្រូតអោយគាត់ ។ ធម្មតាប្រាក់បានមកដោយវិធីនេះផាន់ចែកទៅអោយភ្នាក់ងារគាត់ខ្លះទុកខ្លួនគាត់ខ្លះ ទិញអីវ៉ាន់ជូនលោកប្រុសលោកស្រីខ្លះ ...។

- គ្រប់តែមេឃុំប្រព្រឹត្តដូចផាន់ទាំងអស់ រឺ ? (លឹមបានសួរបញ្ជាក់) ។

- មានតិចណាស់ដែលត្រឹមត្រូវនោះ ។ ១០០នាក់មានមិនដល់មួយផង ... ។

លឹម និងតាមុយ បានជជែកគ្នាពីនេះពីនោះចប់តាមផ្លូវដើរកាត់ទួលគោកត្រស់រួចក៏បានទៅដល់ភូមិគោកចំបក់ ។ នៅមុខផ្ទះមេឃុំផាន់ កំណែនបានមកដល់បន្តៗគ្នា ។ គ្រប់ចំនួន ១០០នាក់ មេឃុំផាន់មានប៉ូលិសពីរនាក់ស្ពាយកាំភ្លើង បានបណ្តើរកំណែនទៅសាលាស្រុក ។ ថ្ងៃជិតត្រង់ហ្វូងគូលីកំណែនឃុំគោកចំបក់ បានទៅដល់សាលាស្រុក

ដែលថ្ងៃនេះធ្វើ រហូតគ្មានឈប់សំរាក ។ ក្នុងវាលរបងមុខសាលាស្រុក គេឃើញមានកំណែនឃុំឯទៀតបានមកដល់មុនខ្លះ អង្គុយជាសង្កាត់តាមឃុំក្បាលមីរនៅផ្ទាល់ដី ។ កំណែនគ្រប់គ្នាតោកយ៉ាកស្លៀកខោស្នាប់ភ្លៅលើជង្គង់បំនះយុល មុខក្រៀមអង្គុយអោយគេរាប់ក្បាលដូចជាមានទោសប្លន់ រឺទោសលួច ។

លោកបាល័ដ្ឋសស្អាតទំនងជាកូនកាត់ចិនខ្មែរអាយុប្រហែល ២៥ ឆ្នាំនិងចីដោយប៉ូលិសមួយរូបទៀតបានកាន់ភារៈទទួលកំណែន ។ ថ្ងៃទទួលកំណែននេះ លោកបាល័ដ្ឋបានរៀបតុនៅរានហាល ។ គាត់អង្គុយក្រោយតុហើយនៅខាងស្តាំតុ ចីដោយបានឈរប្រឹបជួយមើលការខុសត្រូវ ។ មេឃុំមួយម្តងៗ បានដើរឡើងទៅតុលោកបាល័ដ្ឋ ហុចបញ្ជីដៃពីររួចសំពះលាចុះមកវិញ ។ ពូមេឃុំផាន់មិននៅស្ងៀមទេ គាត់រៀបចំបញ្ជីគាត់ហើយចាំផ្ទៀងស្តាប់លោកបាល័ដ្ឋហៅ ។ មិនយូរប៉ុន្មានគេលឺ :

- អាគោកចំបក់នៅឯណា ? បានគូលីគ្រប់ចំនួនទេ ? ពូផាន់ភ័យញ័រកាន់បញ្ជីទៅ ជូនលោកបាល័ដ្ឋ ឆ្លើយសំពះលើកដៃពីរថា ៖

- ទានប្រោសរកគ្រប់ចំនួនហើយ !

- គ្រាន់បើល្អ ឃើញទេអាកញ្ចាស់ស្វាយ ហេតុអ្វីក៏តាប៉ិងឯងមិនខំកេណ្ឌអោយដូចអាគោកចំបក់ ។ ប្រយ័ត្នហូតងារចោល (លោកបាល័ដ្ឋបានបន្ទោសមេឃុំៗស្វាយ) ។ ពូផាន់បានសំពះលោកបាល័ដ្ឋដើរថយក្រោយមកវិញ ហើយមុខគាត់បានស្រស់ ។ ឃើញដូចនោះលឹមលាន់មាត់សួរតាមុយថា ៖

- យីពូផាន់បានជាមួយតែអ្នកតូចទេ ! នៅមុខលោកបាល័ដ្ឋមុខកញ្ជ្រោនដូចឈើពោះឯចឹង ... ។ ហើយលោកបាល័ដ្ឋបែបកាចណាស់ ហៅតាមេឃុំៗ ស្វាយសុទ្ធអាកញ្ចាស់ ... ។

- ជាការធម្មតាទេចៅអើយ ! អ្នកធំត្រូវតែកាន់ឫកដូចនេះ ហើយអ្នកតូចត្រូវតែសំពះត្រូវតែលួន ...។

- មិនមែនធម្មតាទេ ! (លឹមប្រកែក)។ តាមខ្ញុំដឹងថា មានតែក្នុងស្រុកខ្ញុំគេទេ ដែលនាម៉ឺនជិះជាន់រាស្ត្រ នៅប្រទេសប្រជាធិបតេយ្យ ប្រជារាស្ត្រមិនថោកដូចស្រុកយើងទេ... ។ រាស្ត្រគេមានសិទ្ធិ មានសេរីភាពជជែកតវ៉ាបាន ហើយថារបបលុតក្រាបដើរទាក៏មិនសូវមានដែរ ... ។

... តាមិនសូវដឹងទេរឿងនេះ ។ ឯងកុំនិយាយខ្លាំងពេកតិចមេឃុំផាន់លឺ ... ។ និយាយអ្វីៗ ត្រូវងាកមើលឆ្វេងស្តាំ ... ប្រយ័ត្ន ... ។ (តាមុយបានទូន្មាន)។

លុះទទួលបញ្ជីនិងប្រមូលគូលីបានគ្រប់ចំនួនដូចជប៉ុនបង្គាប់ លោកបាល័ដ្ឋ ថី ដោយនិងប៉ូលិសប្រាំនាក់ទៀតស្ពាយកាំភ្លើង បានបណ្តើរគូលីកំនែនមានប្រហែលជាងពាន់នាក់ទៅពោធិចិនតុង ។ ថ្ងៃជ្រេជិតលិចកំនែនបានទៅដល់កន្លែងធ្វើការ ។ ស័ក្តិពីរជប៉ុននៅកាន់កាប់ត្រួតកន្លែងនោះ បានចាប់ដៃទះស្មាអង្អែលខ្នងលោកបាល័ដ្ឋយ៉ាងរាក់ទាក់ សរសើរពូកែកេណ្ឌគូលី ជួយទ័ពជប៉ុន ហើយសន្យាអោយប្រលង់ដៃសរសេរជាអក្សរជប៉ុន បើកច្បាប់អោយលោកបាល័ដ្ឋចេញចូលពោធិចិនតុងមើលយន្តហោះឡើងចុះបានតាមចិត្ត ។ លោកបាល័ដ្ឋរីករាយហើយធានាថា ថ្ងៃក្រោយកេណ្ឌអោយច្រើនជាងនេះទៅទៀតបើជប៉ុនត្រូវការស្លឹកត្នោតប្រាប់សាលាស្រុកៗរកជូនបានទាំងអស់។ ប្រគល់បញ្ជីនិងគូលីរួចកាលណាលោកបាល័ដ្ឋបានគំនាប់ចាប់ដៃស័ក្តិពីរជប៉ុនត្រលប់ទៅវិញ។

ឯចំនែកគូលីកំនែន ទាហានជប៉ុនបានឃុំនៅក្នុងបន្ទាយរបងលួសបន្លាអោយជីកដីធ្វើផ្លូវយន្តហោះដឹកថ្ម ដើម្បីមូលដ្ឋានសង្គ្រាមផាស៊ីសមហាអាស៊ី ... ។

៤ ប្ដូផ្ដាច់ដូចនាង និងឯក

លឹមទៅពោធិចិនតុងបានដប់ថ្ងៃ ព្រឹត្តិការណ៍ច្រើនចំលែកបានកើតឡើងរវាងគ្រួសារនាងហេងនឹងមេឃុំផាន់ ។ អ្នកភូមិដើមអំពិលបានយកចិត្តទុកដាក់គ្រប់គ្នាពីរឿងនេះ ។ គ្រួសារនាងហេងដែលបានទទួលគ្រោះថ្នាក់ផ្ទាល់បានប្រជុំគ្នា។ ពូស្វាយបានប្រមូលប្រពន្ធនិងកូនស្រីគាត់ មកសួរដណ្តឹងរកផ្លូវដោះស្រាយ ៖

- ក្រហេង មេឃុំផាន់មកពីអាទិត្យមុននិយាយអ្វីខ្លះ ?

- គាត់បានមកបញ្ជោរគ្រួសារយើង ។ គាត់ថាខ្ញុំមុខស្រស់រាងសមម្រាមដៃដូចបន្លាក្រូចកំភួនជើងតូចល្អ មិនគួរឡើយនៅធ្វើស្រែទេ ។ រូបរាងខ្ញុំសមជាអ្នកក្រុងធ្វើឃុនអ្នកម្នាង ធ្វើលោកជំទាវ លោកស្រី បើមិនដល់ប្រពន្ធទីមួយហោចណាស់ក៏បានធ្វើប្រពន្ធទី៣ វីស្រីលោកថៅហ្វ៊ាយដែរ ។ គាត់ថា លោកថៅហ្វ៊ាយស្រលាញ់ខ្ញុំ សរសើរភួយគដែលខ្ញុំត្រូវគេកេណ្ឌត្បាញជូនលោក ថាលោកសំរាន្តមិនលក់ បាយមិនឆ្ងាញ់ ហើយចង់លែងប្រពន្ធលោកទាំងពីរ ហើយដេកយប់ថ្ងៃស្រមៃឃើញខ្ញុំ នៅនែបនិត្យនិងលោកជានិច្ច ។ គាត់ថាគួរណាស់តែខ្ញុំជួយជីវិតលោកថៅហ្វ៊ាយផង ។ រួចពីសរសើរគ្រប់គាត់បានហុចកញ្ចប់ម្សៅនិងទឹកអប់ សាប៊ូក្រអូប សំពត់ព្រៃបីម៉ែត្រ ព្រមទាំងផ្លែក្រូចម្ចាស់នំចិនមួយកញ្ចប់ផង ហើយថាជាជំនួនលោកថៅហ្វ៊ាយផ្ញើមកជូន ។

- ក្រហេងឯងបានប្រាប់គាត់ដូចម្តេចវិញ ? (ពូស្វាយបានបញ្ជាក់)។

- ខ្ញុំជំរាបគាត់ថា ខ្ញុំជិតការហើយ ។ សូមកុំអោយមករវីរវល់ទៀត ខ្ញុំបានបង្វិលប្រដាប់ប្រដាទៅគាត់ទាំងអស់ ។ តែពីព្រឹកមិញនេះគាត់មកទៀត មានប៉ូលិសពីរនាក់មកផង ។ គាត់កំហែងចង់ចាប់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំបានអង្វរគាត់ថាកុំអាលប្រញាប់ពេក ... ។ គាត់បានប្រាប់ខ្ញុំថា លើកទីបីគាត់លេងមែនទែនហើយ ... ។

- រឿងក្រហេងនេះពិបាកណាស់ តើម៉ែវាគិតដូចម្តេច ? មីងពតគិតមួយស្របក់ឆ្លើយ :

- ពីម្សិលមិញ យាយចាន់ភូមិត្បូងបានជួបអញ ។ គាត់បានអោយយោបល់ថា យើងមានសំនាងគួរណាស់តែផ្តាច់ពីអន្និតលឹម ហើយលើកក្រហេងអោយទៅលោកថៅហ្វាយ ។ គាត់ថាបើកូនគាត់វិញ គាត់ជូនលោកថៅហ្វាយស្រេច មិនអោយវាទៅកាយដីត្រាំភក់ដល់ណាទេ ។

- ម៉ែវាឯងយល់ស្របតាមយាយចាន់ រឺ ?

- ចំណែកអញគ្មានយោបល់ទេ ។ បើក្រហេងវាចង់នៅកាយដីនៅជាមួយអន្និតលឹមទៅបើចង់បានស្រនុកមានសំពត់មាសពេជ្រពាក់នឹងគេ ទៅនៅជាមួយថៅហ្វាយទៅ ។ មេឃុំផាន់គេសុខចិត្តសងបណ្ណាការទៅតាវ៉ែតវិញ ... ។

- ចំនែកអញមិនយល់ស្របតាមឯងទេ ។ អញអ្នកស្រែមិនចង់អោយកូនចៅទៅនាម៉ឺនទេ ។ ឯងមិនលឺក្រហេងប្រាប់ទេថា លោកថៅហ្វាយមានប្រពន្ធពីររួចទៅហើយ ហើយនៅមានកៀនកោះទៀតតាមអញដឹងមីខ្វែនភូមិក្រសាំងនេះ ក៏ស្រីមេឃុំផាន់នាំអោយលោកដែរ ។ ណ្ហើយមុននឹងសំរេចអញចង់ដឹងក្រហេងសិនតើឯងគិតដូចម្តេច ?

- យើងបានទទួលជំនួន និងពាក្យតាវ៉ែតរួចហើយៗ នៅជាងមួយខែទៀតយើងនិងរៀបការ ។ បងលឹមបានទាំងមកនៅផ្ទះយើងកាលចំរូតអស់មួយខែ ។ ខ្ញុំបានស្គាល់ចិត្តគាត់ឃើញថា គាត់អាចជាទីជំរករបស់ខ្ញុំបាន ។ យើងប្រាកដជានៅជាមួយគ្នាយ៉ាងសុខ កុំថាលោកថៅហ្វាយ គង់តែកុងសីក៏ខ្ញុំមិនអាចបែកចិត្តពីបងលឹមបានឡើយ ។ ឪមិនចាំទេយប់មួយបងលឹមបានខ្ចីសាស្ត្រាទាវ - ឯកវត្តត្បូងយកមកមើល ។ ព្រឹកឡើងខ្ញុំនិងគាត់ជាន់អង្ករពីរនាក់ ខ្ញុំបានប្រាប់គាត់ពីដំនើរអាចារ្យឆេង ហើយគាត់បានពន្យល់ខ្ញុំអំពីសេចក្តី ស្នេហា ស៊ូស្លាប់រវាងទាវនិងឯក ។ ខ្ញុំបានសន្យាថា ខ្ញុំសុខចិត្ត

ប្តូរផ្តាច់រស់នៅជាមួយគាត់ ដូចទាវបានប្តូរផ្តាច់ជាមួយនឹងឯក ប្រកែកមិនព្រមធ្វើស្នំមហេសីព្រះរាមា ។

- អញក៏ពេញចិត្តលឹមណាស់ដែរ ។ (ពូស្វាយបានកាត់) អន្និតលឹមត្រឹមត្រូវស្រឡាញ់ការងារ ។ វាឆ្លាតនិយាយត្រូវតាមគំនិតអញ ។ ម៉ែវាចាំទេ កាលថ្ងៃសីលមួយយើងមកពីវត្តវិញ អាចារ្យឆេងបានមកជំហរអួតពន្យល់យើងថា យើងរាស្ត្រត្រូវទទួលធ្វើការចិញ្ចឹមអ្នករាជការ ស្តេចមន្ត្រី ដូចដៃជើងនៀយហាត់សំរាប់ក្រពះ...ហើយយើងនៀយហាត់វេទនា ព្រោះយើងមិនបានកសាងភ្ជាតិមុនអោយបានក្រាសក្រៃល ។

ចំពោះរឿងនេះ អន្និតលឹមមានយោបល់ផ្ទុយ ។ បានឆ្លើយថា ៖ “ យើងមិនត្រូវអណ្តែតអណ្តូងលើរឿងដែលយើងមិនដឹងពិតនោះទេ ។ យើងមិនអាចជជែកឃើញជាក់ស្តែងថាជាតិមុនយើងកើតជាអ្វី ហើយជាតិក្រោយក៏មិនដឹងទៅជាអ្វីដែរ ។ យើងត្រូវពិនិត្យមើលប្រវត្តិមនុស្សនៅលើដីនេះដែលមានហេតុភេទជាក់ស្តែង ។ យើងឃើញហើយថារាស្ត្រក្រីក្រសព្វថ្ងៃ គឺត្រូវពួកបារាំងជប៉ុនជិះជាន់ ។ ក្តីសុខ ក្តីសម្បូណ៌បានពិតប្រាកដដល់មនុស្ស បើកាលណាមនុស្សខំធ្វើការទាំងអស់គ្នាពិតៗ ហើយគ្មានអ្នកមានអ្នកក្រ ” ។ សដីវានេះចំជាត្រូវ ។ អញដេកគិតទៅរឹតឃើញកាន់តែត្រូវកាន់តែពិត ។ នៅស្រុកយើងនេះ អុងប៉ាងថាវត្រូវជើងបារាំងសែស បានយកប្រាក់មកបុល ចងការហើយរាល់ឆ្នាំ អ្នកភូមិយើងបានលក់ស្រែអោយគាត់ធ្លាក់ទៅជាខ្ញុំគាត់ ។ នៅពេលយើងសព្វថ្ងៃ ពួកអុងប៉ាងថាវ បានត្រូវកងទ័ពជប៉ុនទិញឈើចំនេញរាប់លានរៀល ឯចំនែកយើងជារាស្ត្របានត្រូវពួកវាចាប់កេណ្ឌគូលី ។

- ក្រៅពីចំនេះនិយាយត្រូវ អន្និតលឹមមានរូបឆោមមិនអន់ជាងកំលោះស្របាលៗ វាទេនៅភូមិយើង ។ មើល៍ម៉ែវាយល់ឃើញយ៉ាងដូចម្តេច ?

- អញយល់ដូចឪវាដែរ

- អញស្មានថាឯងត្រូវយាយចាន់ភូមិត្បូងទាក់បានហើយ ឯងដឹងទេយាយចាន់នេះជាអ្នកដឹកញី ប្រសិឈ្មោល កុំទៅជឿគាត់ផ្ដេសផ្ដាស ។ មីខ្វែនភូមិដើមក្រសាំងធ្លាក់ខ្លួនអាវ៉ាសែសព្វថ្ងៃដោយកញ្ចាស់ចាន់មកបោកយកទៅអោយថី ផែនទីដំបូង ។ តើឥលូវយើងស្រុបគ្នាស្រលាញ់លឹមហើយ ដូចនេះយើងត្រូវអោយក្រហេងគេចពីក្រញាំមេឃុំផាន់ ។ តាមអញ អញបានស្នើដន្លងយើងរួចហើយ ថាអោយក្រហេងទៅនៅសំងំលាក់ខ្លួនឯផ្ទះគាត់ទំរាំដល់ថ្ងៃការ ។ តើឯងយល់ដូចម្ដេច ?
- ខ្ញុំយល់ស្របពេញទីតាមឪ ។ ខ្ញុំអាចជួយថែទាំងគាត់ផង ។
- បើដូចនោះ ស្អែកទៅនៅជាមួយចុះ ។

៥ សង្គ្រាមចក្រពត្តិ

ក្រោយពីលឹមចេញទៅធ្វើគូលីជប៉ុន តាង៉ែតចាប់នឿយឡើងវិញ ។ គាត់ឃ្វាលគោ វែកទឹក ។ល ។ ឯចំនែកយាយម៉ុកក៏ត្រូវធ្វើការសព្វសារពើក្នុងផ្ទះ ។ ពូស្វាយបានមកលេងនឹងគាត់ជាញឹកនិយាយពីរឿងនាងហេង នឹងរកមធ្យោបាយបង្វែងដាននាងហេងពីមេឃុំផាន់ ។

ដូចសេចក្ដីសំរេច គ្រួសារពូស្វាយ នាងហេងបានមកនៅជាមួយតាង៉ែត យាយម៉ុក ។ ចាប់តាំងពីនាងហេងមក លាក់ខ្លួនពួននៅផ្ទះគាត់យាយ តាចាស់ៗ រីកមុខរីកមាត់ នាងហេងបានជំនួសដៃយាយម៉ុកស្ទើរគ្រប់កិច្ចការក្នុងផ្ទះ ... ។ នាងបោសសំអាតផ្ទះសំបែងរៀបចំបាយទឹក ។ រាល់យប់នាងដងទឹកដាក់ផ្ដិលទុកបៀតសសរទ្រូង ហើយរៀបហឹបស្លាជិតដំនេកយាយតា ។ នាងបានឆ្លៀតចុះទៅដីពេលស្វាត់ដាក់ចំបើងមើលភ្នក់ភ្លើងគោ ។ ក្រោយពីបោសសំអាតនិងថែផ្នាំងអំបែង នាងហេងបានរវៃគវាល់ៗល្ងាចស្ទើរតែគ្មានឈប់ ។

យាយម៉ុកពេញចិត្តកូនប្រសាគាត់ពន់ពេក គាត់បានលាន់មាត់ខ្សឹបប្រាប់ប្ដីគាត់ថា៖ ឪវាឃើញទេ នាងហេងឧស្សាហ៍ធ្វើការណាស់ ។ វាស្រលាញ់កូនយើងពិត ។ ម៉ែ្វៗវារាប់ថ្ងៃគិតពេលអន្ទិតលឹមត្រលប់មកវិញ ។ សួរដំណឹងលឹមញឹក ... ។

តែសេចក្ដីរីករាយយាយតា មិនបានយូរទេ ។ មួយអាទិត្យក្រោយនាងហេងមកលាក់ខ្លួនជាមួយ ពូស្វាយបានមកត្រហេបត្រហបទាំងថ្ងៃត្រង់ឡើងទៅហៅយាយតានិយាយប្រាប់ស្ទើរតែដាក់ក្ដិតដល់កន្ទេលមិនទាន់ ៖

- អ្នកជន្លងដឹងទេ ។ ពីព្រឹកមិញនេះ មេឃុំផាន់បាននាំប៉ូលិសបីនាក់ ប្រដាប់សុទ្ធតែកាំភ្លើងមករកចាប់ក្រហេង ។ ឥលូវទៅវិញហើយ តែបានស្រែកប្រាប់អ្នកភូមិថាអោយជួយរកក្រហេងពួនផង ។ មេឃុំផាន់ថាម៉េចអញ្ចឹងហើយ ។ បើដូចនោះឃើញថាក្រហេងនៅផងមិនបានទេ ត្រូវអោយវាគេចទៅនៅឆ្ងាយ ។

ដំណឹងធ្វើអោយតាង៉ែត ខឹងញ័រច្រលោតស្ទុះក្រោកចូលទៅក្នុង រើសយកដាវមួយចេញមក ។ គាត់និយាយដោយក្រោធថា ៖ អាផាន់នៅឯណា ! គ្នាវាប៉ុន្មាននាក់ ។ វាចង់ល្បងចាស់ រឺ ? គុនដំបង រឺល្បុក្កតោប្រាប់មក ។ អញអោយទាំងអាផាន់ ទាំងប៉ូលិស វាយវាអោយបែកអំពិលអំពែក វាចង់ស្លាប់ រឺ ? ដាវនេះគឺគេរខ្មោចឪ ដែលបានកាន់យកទៅនៅទ័ពអាចារ្យស្វាវាយបារាំង ... ។ មកនាងហេងកូនស្រីឪ ទៅជាមួយឪ អោយអាផាន់ចាប់ល្បងមើល ។

ថាដល់ឃ្លានេះ គាត់ស្ទុះចុះទៅដី ។ យាយម៉ុកបានឃាត់ថា " ឪវាអើយ ! កុំខ្លាំងពេកឈប់ទៅ មេឃុំផាន់ទៅបាត់តែហើយ ។ ស្តាប់ជន្លងយើងនិយាយវិញ . . ." ។

លុះដល់តាង៉ែតរំសាយខឹង ពូស្វាយបានចាប់និយាយ " តាមខ្ញុំធ្លាប់ស្គាល់ផាន់មិនទុកអោយយើងសុខទេ ។ យើងទទឹងមុខគាត់មិនបានទេ ។ គាត់បានចាប់ពង្រាត់កូនគេប្អូនជងហើយ ។ កញ្ចាស់ចាន់ទៀតក៏ឆ្មើមណាស់ដែរ ដើរតែបោកល្បួងលោមដឹកញីប្រុសឈ្មោល ។ យើងត្រូវរកវិធីអោយក្រហេងចេញពីភូមិ ។ នៅនេះទៀតមិនបានទេ ។ តាមយោបល់ខ្ញុំៗ ស្នើអោយជន្លងទៅលក់អង្ករឯភ្នំពេញ នាំក្រហេងទៅជាមួយផង ដល់ត្រលប់មកវិញ ត្រូវនៅសំរាកតាមស្រុកចំការទិញបន្លែ ត្រលាច ល្ពៅ ឃ្លោកសំរាប់ការកូនយើង ។ ត្រូវសំរាកនៅចំការយូរបន្តិច បង្អង់ជិតថ្ងៃការចាំមក ហើយពេលនោះអន្ទិត លឹមត្រលប់ពីពោធិចិនតុងវិញ ។

សេចក្តីស្នើពូស្វាយបានទទួលយល់ព្រមគ្រប់គ្នា ។ តាង៉ែត យាយម៉ុក នាងហេងបានទទួលរួមគ្នាខំធ្វើអង្ករ ។ តែពីរយប់គាត់ជាន់បាន ៥ ហាប ផ្ទុកដាក់រទេះរួចស្រេច

គាត់ក៏បបួលគ្នាទាំងបីនាក់បររទេះគោមកឡើងថ្នល់ខាងលិចភូមិ ហើយបរមកជើងសំដៅទៅភ្នំពេញ ។ នៅលើថ្នល់រទេះឡានឈ្នួល រទេះឡានសឹកជប៉ុន រទេះឡានតូចរបស់លោកបារាំងខ្មែរ បានបើកវីចុះវីឡើងឆាបបង្ហើលរទេះគោអោយធ្លាក់ថ្នល់ ។ នាងហេង និង យាយម៉ុកជិះរទេះ ។ នាងហេងបរ តាង៉ែតដើរមុខរទេះចាំចាប់រទេះគោវេលាដែលមានរទេះឡានជែង រឺ ចៀសរទេះគាត់ បរបានមកដល់ចាក់អង្រែក្រោមតាង៉ែត បញ្ឈប់រទេះគាត់អោយគោស៊ីស្មៅ ហើយបបួលកូនប្រពន្ធបាយថ្ងៃនៅលើសាលាឆទានមួយគ្មានជញ្ជាំង ។

ថ្ងៃរសៀលតាង៉ែតចាប់គោទឹមឡើងបរទៅទៀត ។ គាត់បរបណ្តើរគាត់ខឹងរោលរាលបណ្តើរ ។ គាត់ប្រាប់ប្រពន្ធកូនថា ៖

ថ្នល់អស់នេះសុទ្ធតែអញឆ្ការ អញកាប់ អញលើក អញរែកដីចាក់ទាំងអស់ ។ គ្មាននរណាធ្វើក្រៅពីរាស្ត្រទេ ។ ដល់ឥលូវបានចាក់ជ័រស្អាត គេបែរជាឃាត់ទាំងមិនអោយអ្នកស្រែបររទេះគោផង ដោយគេថាដែកកង់ដីកខូងដីអោយឆាប់ខូចថ្នល់ ។ ធម្មតារាស្ត្រមិនដែលបានបេះផ្លែផ្កាពីញើសឈាមរបស់ខ្លួនទេ ... ។

តាង៉ែតនិយាយត្រង់នេះបន្តិចត្រង់នោះបន្តិចអោយចប់តាមផ្លូវ ។ មកដល់ក្បាលស្ពានជ្រោយតាអោកចូលទីក្រុង តាង៉ែតហុចខ្សែគោទៅអោយនាងហេងបរវិញ ហើយរអ៊ូប្រាប់ប្រពន្ធកូនថា ៖

- អាផាន់ហ៊ានប្រមាថមើលងាយអញមែន ។ វាប្រើអំនាចមកចាប់កូនប្រសាយើង នាំអោយយើងអំពល់មកលក់អង្ករភ្នំពេញ ក្នុងស្រុកគេមានសង្គ្រាម ។

ពេលនេះភ្នំពេញស្ងាត់មានមនុស្សដើរមួយៗ រទេះឡានសឹកជប៉ុន បានធ្វើជាម្ចាស់ក្រុងភ្នំពេញបើកលឿនច្រវាត់មើលតែហោះរូចុះរូឡើង ចេញពីបន្ទាយមួយទៅបន្ទាយមួយដែលបោះនៅគ្រប់សាលារៀនក្រុងភ្នំពេញ ។ អ្នកក្រុងមានធនធានបានបណ្តោះប្រពន្ធកូនទ្រព្យសម្បត្តិ អោយជួលផ្ទះនៅស្រែចំការគេចគ្រាប់បែក ។ ឯចំនែក

អ្នកក្រុងទ័លក្រវិញ មិនដឹងរត់ទៅពួននៅកន្លែងណា ក៏នៅរកស៊ីធ្វើគូលីរងគ្រាប់បែក ចាំតែស្លាប់នៅភ្នំពេញ ។ ខ្លះស៊ីឈ្នួលចាំយាមផ្ទះអោយគេ ។ អ្នកចំការភាគច្រើនឈប់យកបន្លែមកលក់ផ្សារភ្នំពេញ ហើយអ្នកស្រែក៏មិនសូវដឹកអង្ករ ស្លឹក អុសមកលក់ដែរ ។

ហេតុនេះវេលាឃើញរទេះអង្ករតាង៉ែត ចិន វៀតណាម ខ្មែរ ត្រេកអររត់ចេញពីផ្ទះមកដណ្តើមគ្នាទិញ ។ ខ្លះទិញមួយចុង ខ្លះទិញបីតៅ ខ្លះទិញដល់ហាប ។ តែមួយផ្លូវពីវត្តតាកែវមកស្ពានកូនកាត់ តាង៉ែតលក់អង្ករដាច់អស់ ។ គាត់ត្រេកអរលាន់មាត់ប្រាប់ប្រពន្ធកូនថា ៖ ចំលែកណាស់លើកនេះ លក់ឆាប់ដាច់ ហើយមិននឿយពពាយនាយមួយម៉ាត់ផង ។

គាត់បរសំដៅទៅផ្សារស៊ីលិបសំរាកឈប់យប់នៅកន្លែងខាងត្បូងផ្សារ ។

ពេលយប់ភ្នំពេញស្ងាត់ជាងពេលថ្ងៃទៅទៀត ។ រាជការបានគ្របចង្កៀង តាមផ្លូវកុំអោយមានពន្លឺចាំងឆ្ងាយការពារកុំអោយយន្តហោះមើលដឹងជាទីក្រុង ។ តាង៉ែតគ្មានហ៊ានទៅឆ្ងាយពីរទេះគាត់ទេ ។ គាត់បបួលកូនប្រពន្ធគាត់សំរាក ដើម្បីនឹងយកកំលាំងបររទេះព្រឹកត្រលប់ទៅចំការវិញ ។

លុះព្រឹកឡើងតាង៉ែតបានដាស់ប្រពន្ធគាត់អោយដាំបាយ រៀបចំប្រដាប់ប្រដាដាក់រទេះ ហើយគាត់ដ៏បររទេះយកអង្ករមួយតៅប្រគេនលោកក្មួយគាត់ដែលគង់នៅវត្តប្រលោម ។

ភ្នំពេញមិនបានសុខសប្បាយជាទេ លោះថ្ងៃតិចណាស់អ្នកក្រុងមិនរត់ចូលរូងត្រង់សេ ។ ស្ទើររាល់ព្រឹកល្ងាច យប់កញ្ចែ លឺដូចឆ្កែលូបញ្ចេញសូរសព្ទប្រាប់អ្នកក្រុងអោយរត់ពួនលាក់ខ្លួនគេចគ្រាប់បែកថាមានយន្តហោះ អាមេរិចកាំងមកទំលាក់គ្រាប់បែកសំលាប់ ។ នៅលើចិញ្ចើមថ្នល់មានជីករូងត្រង់សេក្រងិចក្រងក់ទុកសំរាប់អោយអ្នកដំនើររត់ចូលពួន នៅពេលយន្តហោះខ្មាំងមកដល់ ។ តាង៉ែតឃើញស្ថានកាណ៍ដូចនេះបារម្ភជាខ្លាំងក្នុងចិត្ត ។ គាត់មិនធ្លាប់រត់គ្រាប់បែក ។ បើកញ្ចែស្រែក គាត់មិនដឹងជារត់

ចោលរទេះគោយ៉ាងណាហើយមិនដឹងជានាំប្រពន្ធកូនរត់ទៅខាងណា ។ គាត់បររទេះបណ្តើរ គាត់គិតបណ្តើរ ។ គាត់ខំដេញគោអោយដើរលឿនលើផ្លូវក្រោយវត្តបូទុម រួចបត់តាមផ្លូវវាលមេរុខាងជើងវាំង ។ ដល់ជ្រុងខាងត្បូងវាលមេរុផ្លូវផ្សារស៊ីញែក គាត់កាច់រទេះគាត់តំរង់ទៅជើងចំមុខវត្តប្រលោម ។ មកដល់មុខវត្តប្រលោមបៀតរូបស្តេចគំលង់ តាង៉ែតបញ្ឈប់រទេះ ។ កំពុងយកអង្ករមួយល្អីពីរទេះ ស្រាប់តែលឺសំលេងឆ្កែលូមុនដំបូងល្វើយ បន្តិចទៅខ្លាំងឡើងៗ ប្រាប់ថាមានយន្តហោះអាមេរិចកាំងមកទំលាក់គ្រាប់បែក ។ យាយម៉ុកភ័យឆោឡោស្រែកឪវាយើងទៅខាងណា ? ។

តាង៉ែតទំលាក់អង្ករចោលនាំប្រពន្ធកូនគាត់ចូលទៅវត្តចោលរទេះចោលគោ ។ កញ្ចែឈប់ស្រែក សូរស័ព្ទសន្ធឹកយន្តហោះបានបញ្ចេញលឺសូរក្អុលធ្ងន់ ហើយមួយស្របក់ក្រោយគេលឺមាត់មនុស្សច្របូកច្របល់គ្នា ៖

- លើកនេះមកមែនទែនហើយ ។ សូរនេះមិនមែនយន្តហោះជប៉ុន ។ បបួលគ្នាក្រាបប្រយ័ត្ន ... ។

- មើលគ្រោះថ្នាក់មិនឃើញទេ ញាតិញោមអើយខំភាវនាធម៌ទៅ !

យាយម៉ុកភ័យស្លាំងបានទន្ទេញញាប់មាត់ថា ៖ “ព្រះពុទ្ធ ! ព្រះធម៌ ! ព្រះសង្ឃ !”

នាងហេងភ័យញ័រមាត់ បានខ្សឹបសួរតាង៉ែតថា ៖ បើយើងមានគ្រោះថ្នាក់តើបងលឹមទុក្ខសោកយ៉ាងណាទៅ ? តើម៉ែឪខ្ញុំព្រួយដូចម្តេចទៅ ? ។

តាង៉ែតបានកំលាលើកទឹកចិត្តប្រពន្ធគាត់ថា ៖ “ កុំភ័យព្រួយហួសពេក វាគ្មានអ្វីទេ ។ ខំនឹកគុណរតនត្រ័យ ... ។ ស្រេចលើព្រះពុទ្ធព្រះធម៌ព្រះសង្ឃ ។

យន្តហោះកាន់តែមកជិត សូរញ័រកក្រើកដី ។ សំលេងខ្សឹបខ្សាវច្របូកច្របល់ក៏ផុសចេញឡើងពីត្រង់សេ ៖

- មកមែនហើយ ខំក្រាបអោយស្រួលប្រយ័ត្នកុំយកដើមទ្រូងដាក់ផ្ទាល់លើដី ។

- មកដល់ដប់ ។

- ហេតុអ្វីក៏ជប៉ុនមិនឡើងទៅដេញបាញ់ ?

- កុំព្រួយអ្វី គេមិនទំលាក់លើវត្តទេ ។ គេទំលាក់តែលើឃ្លាំងកាំភ្លើង រំសេវ តែលើបន្ទាយទាហាន ... ។

គ្រាប់បែកគ្មានស្គាល់វត្តអារាម គ្មានស្គាល់សង្ឃ គ្មានស្គាល់គ្រហស្ថ គ្មានស្គាល់ផ្សារ គ្មានស្គាល់បន្ទាយឡើយ ។ សង្គ្រាមបង្ហិនបង្ហោចគ្រប់គ្នា ។ ក្នុងពេលច្របូកច្របល់ ខ្លះយំ ខ្លះបន់ទេព្ដាបន់ព្រះ ខ្លះស្រែករកម៉ែឪដូនតា យន្ដហោះបោះពួយ ចុះលឿនរំហើយត្រលប់ឡើងទៅវិញ ជំរុះគ្រាប់បែកធ្លាក់ចំចេតិយធំមុខស្ដេចគំលង់ ។ ដីថ្នល់ស្មើរាបក៏បានប្រែទៅជាស្នាមភ្លោះជ្រៅ ចេតិយក៏បានរលាយបាក់បែកខ្ទេចខ្ទី ។ អ្នកនៅជ្រកកោនពួនពឹងផ្ញើជីវិតនឹងចេតិយ បានខ្លះខ្ទាតដាច់ពីគ្នាហើយ ខ្លះត្រូវដុំថ្មសង្កត់លើ ។ តាង៉ែត យាយម៉ុកនាងហេង បានខ្ទាតចេញពីគ្នាមិនដឹងខ្លួន ។ គ្រាប់បែកបានលើកនាងហេងក្រវែងចោលទៅឆ្ងាយ ហើយបានទាំងនាំដុំថ្មមួយយកទៅសង្កត់ដើមទ្រូងនាងទៀត ។ នាងមានឈាមចេញពីមាត់ ។ នាងនិយាយមិនចេញ ហើយបែបចង់ហាមាត់ស្រែកហៅគេឯង រឺនឹកដល់គូសំលាញ់ រឺដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ។

ការបន់ស្រន់ទាំងប៉ុន្មានជួយនាងមិនបាន ។ នាងក៏ចាកឋានទៅជាមួយម៉ែឪក្មេកនាងព្រមនឹងប្រជាជន ចិន វៀតណាម ខ្មែរ ច្រើនរូបទៀត ។

សង្គ្រាមចក្រពត្តិបានកំទេចផ្ទះច្រើនខ្នងនៅក្រុងភ្នំពេញ បានធ្វើកូនកំព្រាឪពុកម្ដាយ បានធ្វើអោយម្ដាយព្រាត់កូន បានធ្វើអោយអ្នកមានផ្ទះរកផ្ទះជ្រកគ្មាន ... ។

៦ កំនែននៅពោធិចិនតុង

... រាល់ព្រឹកម៉ោង ៦ ជប៉ុនបានប្រមូលគូលី ហៅឈ្មោះរួចចាត់អោយទៅធ្វើការរៀងខ្លួន ។

អ្នកកំនែនរទេះ ត្រូវជប៉ុនចាត់អោយទៅដឹកថ្ម ។ អ្នកមានតែសំបកខ្លួនត្រូវវាចាត់ទៅធ្វើការផ្សេងទៀត ។ ខ្លះត្រូវចាត់ទៅកាប់កូនឈើ ។ ខ្លះត្រូវបង្ខំអោយជីករូងត្រង់សេ ... ។

ឯចំនែកលឹម និងតាមុយត្រូវជប៉ុន ចាត់អោយជញ្ជូនដុំថ្មក្រាលរឺសផ្លូវយន្ដហោះ ។

ពោធិចិនតុងពេលនេះ ជាកន្លែងប្រមូលផ្ដុំអ្នកស្រែចំការពីគ្រប់ខេត្ត ។

នាយអ៊ួចនៅស្រុកកណ្ដាលស្ទឹងមិនទាន់កាន់កាតលេសេផងក៏ត្រូវជាប់កំនែនជប៉ុនដែរ ។ វាមកជួសឪវាដែលរវល់ចាំពោះម៉ែវា ។ តាស៊ឹមអាយុ ៦០ឆ្នាំ នៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ ក៏ត្រូវរាជការកេណ្ឌយកមកដែរ ។ ពូប៉ូញចំនាស់ពាក់កណ្ដាលមនុស្សមកពីខេត្តតាកែវ ។ ពូធុចនិងគ្នាគាត់ច្រើនទៀតដែលបានគេចកំនែន ឧត្ដុង្គ មករកស៊ីក្រុងភ្នំពេញ ក៏ត្រូវគេចាប់កៀរយកមកដែរ ។ ស្រីខ្មែរ វៀតណាម ចាស់ក្មេង ក៏បានមកជាប់គូលីតាមឡានជប៉ុនដែរ ។ល ។

ធ្វើការយូរថ្ងៃទៅ កំនែនដែលនៅក្នុងក្រោលរបងលួសបន្លាព័ទ្ធជុំវិញ បានស្គាល់រាប់អានគ្នាទៅវិញទៅមក ។ កំនែនដែលមានឋានៈដូចគ្នា ទទួលការជិះជាន់ដូចគ្នា បានចេះរំលែកចែកទុក្ខសោកគ្នា ។ កំនែនឧស្សាហ៍ប្រជុំជជែកគ្នាលេងជាក្រុមៗសួររកហេតុភេទដែលបណ្ដាលអោយខ្លួនវេទនាអោយជប៉ុនចូលស្រុក អោយបារាំងជិះជាន់ ធ្វើបាបប្រជារាស្ត្រ ។

ការប្រជុំជជែកគ្នាពេលល្ងាចរួចបាយ ជាទំលាប់មួយនៃពួកកំនែន ។ គេជជែកគ្នាតែសព្វតែគ្រប់ ។ ខ្លះត្អូញប្រាប់គ្នាពីកាប៉ូរ៉ាលគំហកកំហែងពីថ្ងៃ ។ ខ្លះខឹងនឹងជប៉ុនវាយក្បាល ។ ខ្លះនិយាយរឿងសាស្ត្រាល្បែង ជិនវង្ស សង្ខសិល្បជ័យ ។ ខ្លះនិយាយរឿងធ្មេញជ័យ ។ ខ្លះច្រៀងរឿងអាឡេវ ខ្លះទៀតនិយាយរឿងគ្រួសារ ដែលខ្លួនត្រូវបង្ខំចេញចោលមក ។ នៅយប់មួយជាយប់ខែភ្លឺព្រះចន្ទពេញវង់ កំនែនបានប្រជុំគ្នាជាច្រើនវង់ ។ មួយវង់ៗមានគ្នាជាប់ម្ភៃនាក់បាននិយាយពីនេះពីនោះ ។

ក្នុងវង់ដែលលឹមនៅជាមួយតាមុយចាស់ជាងគេ បានចាំរឿងបារាំងធ្វើបាបច្រើនបានផ្ដើមសួរ ៖

- ដល់ថ្ងៃណាបានយើងឈប់ជាប់កំនែន ។ ខ្ញុំតាំងពីកើតមកជាប់កំនែនរាល់ឆ្នាំ។ បន្តិចត្រូវគេកេណ្ឌធ្វើថ្នល់ បន្តិចត្រូវគេកេណ្ឌធ្វើផ្សារ ... ។ ឆ្នាំនេះជាប់កំនែនជប៉ុនពីរលើកហើយ ។

សំលេងមួយបានឆ្លើយកាត់ ៖

- បើចង់រួចកំនែនមានតែកុំធ្វើរាស្ត្រ ព្រោះរាស្ត្រត្រូវធ្វើខ្ញុំគេត្រូវធ្វើកំនែន ។ បើចង់កុំអោយជាប់កំនែនត្រូវធ្វើនាម៉ឺនត្រូវទៅបំរើព្រះអង្គម្ចាស់ណាមួយនៅភ្នំពេញ ... ។

- ធ្វើនាម៉ឺនទាំងអស់គ្នាដូចម្ដេចបាន ។ ហើយបើធ្វើអស់ទៅបាននរណាធ្វើស្រែ ។ តំនែងនាម៉ឺនមានតិចណាស់មិនគ្រប់គ្នាឡើយ ... ។ (តាមុយបានឆ្លើយ) ។

តាឡេងមាឌតូច ទាបបានអោយយោបល់ថា ៖

- ដល់ជប៉ុនឈប់ច្បាំងកាលណា យើងលែងជាប់កំនែនទៀតហើយ ... ។

តាច្រលំហើយ ! (សំលេងច្រើនស្រែក) ។ កំនែនមានតាំងពីមុនជប៉ុនម្ល៉េះ ។ សង្គ្រាមឈប់យើងក៏នៅតែធ្វើកំនែនដដែល ។

- ចុះគិតដូចម្ដេចទៅ អោយរួចពីកំនែន ។ ខ្ញុំទាល់ហើយ មួយជីវិតនេះស្គាល់តែគេកេណ្ឌ ហើយស្គាល់តែគេកំហែងតៗគ្នាមកថា ៖ ប្រយ័ត្នបារាំងចាប់ បារាំងបាញ់ បារាំងរោល បារាំងដោត បារាំងកាត់ក... បើមិនបង់ពន្ធអោយឆាប់ បើរឹងរូសមិនធ្វើកំនែន... ។

នៅមុខពាក្យសួរតាឡេង កំនែនគ្រប់គ្នាដែលបានស្ដាប់នៅស្ងៀមទ្រឹង ។ តែមួយស្របក់ក្រោយ សំលេងច្រើនបានបញ្ចេញយោបល់ប្លែកៗគ្នា ។ អ្នកដែលបានសំងំខ្លះ ក៏ជួយអោយយោបល់ដែរ ។ គេលឺសំលេងឆ្លើយឆ្លង ៖

- យើងគិតមិនឃើញទេ ! ដេកទៅកុំជជែកគ្នា ថ្លង់ណាស់ !

- មានតែហ្លួង តែកុងសីទេ ដែលអាចដោះពាក្យសួរតាឡេង !

- យើងរាស្ត្រគិតអ្វី ! កុំខ្វល់រឿងស្រុកទេសនោះ នៅមុខយោបល់ខ្វែងគ្នាដូចនេះ លឹមបានមួយៗហុចយោបល់ថា ៖

នៅក្នុងសង្គមខ្មែរយើងមានក្រុមពីរ ក្រុមបារាំង ជប៉ុននិងដៃជើងរបស់វា ជាមេប្លន់ជិះជាន់សង្កត់សង្កិនយើងគ្រប់គ្នា ដើម្បីគេនៅដេកស៊ីស្រួល និងក្រុមប្រជារាស្ត្រដែលមានយើងទាំងអស់គ្នាជាអ្នកបង្កើនផល ។ ពួកបារាំង ជប៉ុន ជាអ្នកជិះជាន់យើង ហេតុនេះបើចង់ចេញផុតពីកំនែនពីការតោកយ៉ាកដូចសព្វថ្ងៃ ទាល់តែយើងចេះរួបរួមគ្នាទាមទារសេរីភាព សិទ្ធិអោយដូចស្រុកប្រជាធិបតេយ្យ ... ។ យោបល់លឹមមិនបានបំបាត់ការខ្វែងគ្នាទេ ។ សំលេងត្អះតិះដៀលនិងសាទរបានលេចលឺឡើង ៖

- កុំមកភរ ! មិនជឿទេ

- ពិតជាត្រូវហើយ តែធ្វើមិនកើតទេ !

- ដេកទៅ កុំធ្វើអ្នកប្រាជ្ញអី ! ស្អែកចាំជជែកទៀត ...។

កំនែនតំលើងសរសៃកស្រែកដាក់គ្នាលាន់ខ្លាំងខុសធម្មតា ។ ជប៉ុនបានលឺស្មានតែគូលីរត់បានបាញ់កាំភ្លើងទៅលើប្រាប់ពួកវាអោយប្រុង ។ គូលីលឺសូរកាំភ្លើងឈប់ជជែក ហើយភ្លាមៗបានលូនវារៈរត់ទៅកន្លែងដេកសំងំស្ងាត់ស្ងៀមសូន្យឈឹង ... ។ ទាហានជប៉ុនបានរត់ស្រវ៉ៗ សំដៅមកឈ្ងោកមើលរបងលួសបន្លា មើលជុំវិញគ្មានឃើញអ្វីក៏ត្រលប់ទៅយាមវិញ ... ។

៧ ថ្ងៃបង្អើយ

ខ្មែតផុត រនោចចូល ។ លោកចេះតែដើរប្រែជានិច្ច ។ កងទ័ពផាស៊ីសហ៊ីត្លែរបានត្រូវបាញ់ដៃនៅស្តាលីនក្រាត ។ កងទ័ពក្រហមសហភាពសូវៀតបានរំដោះមួយម្តងៗទីក្រុងនិងប្រទេសអឺរ៉ុបខាងកើតពីក្រញាំដៃហ៊ីត្លែរ ។ វ៉ាសូវីបានរំដោះ ។ ភ្នំពេញបានត្រូវគ្រាប់បែកអាមេរិចកាំងកំទេចអស់ផ្សារកណ្តាល អស់ផែ អស់ចេតិយវត្តប្រលោម កូនព្រាត់ម៉ែឪ ប្តីព្រាត់ប្រពន្ធ ។ ផាស៊ីសជប៉ុនចេះតែខំទាត់អាណានិគមនិយមបារាំងចេញបន្តិចម្តងៗ យកអំនាចកាន់ផ្ទាល់ហើយបោកកុហកឃោសនាអូសខ្មែរអោយចូលទៅក្នុង " ក្រុមផ្កាយខ្មៅ " ធ្វើសង្គ្រាមមហាអាស៊ី ។ គូលីកំនែនពោធិចិនតុងក៏បានផ្លាស់ប្តូរដែរ ។ គូលីថ្មីចូល គូលីចាស់ចេញ ។ លឹមក៏បានដល់ថ្ងៃរួចកំនែន ។

នៅថ្ងៃបង្ហើយ កន្លែងធ្វើការក្រាលវិសផ្លូវយន្តហោះបានសកម្មភាពខុសធម្មតា ។ កាប៉ូរ៉ាល និង ជប៉ុនបានធ្វើបញ្ជីបុងបញ្ជីលុយ ។ សំដីជូរចត់ គំហកកំហែង ត្អូញត្អែររឹករាយបានលាន់លឺចំរុះគ្នា ។

- រួចខ្លួនហើយល្ងាចនេះ ! ទៅផ្ទះទាំងយប់ហើយ មិនទ្រាំនៅទៀតទេ !

- តាឯងទៅព្រឹក រឺ ល្ងាច ?

កុំគិតតែជជែកគ្នា ខំធ្វើការអោយឆាប់ទៅ ប្រយ័ត្នមិនអោយសំបុត្របញ្ជាក់ ។

លឺកាប៉ូរ៉ាលស្តីដូចនេះ តាមុយខ្សឹបប្រាប់លឹមថា ៖ មិនមែនតែកន្លែងនេះទេ ។ នៅគ្រប់កន្លែងធ្វើការតែដល់ថ្ងៃបើកលុយ កាប៉ូរ៉ាលរករឿងសំបើមណាស់ ។ គេតែងរករឿងបន្ទោសថាគូលីខ្ជិល ហើយគេត្រូវតែកាត់ប៉ុននេះប៉ុននោះថ្ងៃ បើពុំនោះគេថាលុយគ្មាន បើកមិនទាន់បានចាំថ្ងៃក្រោយ ។ ចីនេះក៏ណាស់ដែរ ។ គាត់ត្រូវផ្លូងមួយនឹងជប៉ុន ។ គាត់ថា បើកអោយយើងតែម្តៃថ្ងៃ ហើយដប់ថ្ងៃគាត់អោយបុងជំនួស ... ។

ចីកាប៉ូរ៉ាលគាត់បាននិយាយស្តីទិញបុងដប់ថ្ងៃរបស់ខ្ញុំ អោយតែថ្លៃតែប្រាំថ្ងៃ ។ គាត់អោយលុយយើងដល់ដៃ ។ តើតាគិតដូចម្តេច? លក់រឺទុកបុងបើកថ្ងៃក្រោយ ... ។

- យើងលក់យកលុយភ្លាមទៅល្អជាង ។ ចាំថ្ងៃក្រោយខាតទាំងអស់ កុំថា ៥ថ្ងៃ ។ មួយថ្ងៃក៏មិនបានដែរ ។ កាលពីឆ្នាំទៅ តាបានធ្វើគូលីកំនែននៅក្បាលថ្នល់ ។ តានៅសល់បុងមួយសព្វថ្ងៃបើកមិនបានទាល់តែសោះ មិនដឹងបើកឯណា សួរត្រាវ៉ូថាផ្ញើមកសាលាស្រុក សួរសាលាស្រុកថានៅសាលាឃុំ ។ ប្តឹងដល់សាលាខេត្តបាត់ឈឹងលែងលឺដំណឹងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ... ។

- នេះបានចំជាជិះជាន់យើងមែន ។ (លឹមបានលាន់មាត់) គេគិតតែចំនេញតែហោប៉ៅតែគ្រួសារគេ យើងងាប់ក៏ងាប់ចុះ ... ។

- កុំនិយាយខ្លាំងពេកតិចលឺដល់ជប៉ុន ។ ទ្រាំទៅនៅប៉ុន្មានម៉ោងទៀតទេ យើងបានបើកលុយ បានសំបុត្ររួចខ្លួនហើយ ... ។

ផុតម៉ោងធ្វើការគ្រប់កំនែនដែលត្រូវរួចខ្លួន បានបើកលុយលក់បុងអោយកាប៉ូរ៉ាលខាតពាក់កណ្តាល ហើយបានសំបុត្របញ្ជាក់មួយពីជប៉ុន គូលីមានផ្ទះជិតបានទៅទាំងយប់ ។ ឯគូលីណានៅផ្ទះឆ្ងាយនៅសំនាក់មួយយប់ទៀតក្នុងក្រោលជំរុំរបងបន្លា ។

លឹមមិនបានត្រលប់ទៅស្រុកទាំងយប់វិញទេ ។ គាត់បានអោយអំបិល ប្រហុក អង្ករនៅសល់ទៅនាយអ៊ូចដែលនៅជាប់កំនែន ៥ថ្ងៃទៀតបានរួច ។ នៅយប់នេះកំនែនខ្លះដែលបានជជែកក្នុងវង់លឹមពីថ្ងៃមុនបានមកប្រជុំគ្នាទៀត លឹមបាននិយាយពីរឿងវិវឌ្ឍន៍សង្គម តាំងពីមានមនុស្សលើដីមកការបដិវត្ត នៅប្រទេសបារាំង ពីការបដិវត្តនៅរុស្ស៊ី ពីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ពីសេរីភាព ពីសិទ្ធិ ពីកំនើតទុក្ខវេទនានៃប្រជាជនខ្មែរ ។ តាស៊ឹមនាយអ៊ូច តាឡេងបានស្តាប់ជក់ស្លុង ។ តាមុយបានបន្ទុចបង្អាក់ជាញឹក ៖

- ឯងនិយាយមិនសមទេ ! អញមិនជឿឡើយ !

នាយអ៊ូចបានកាន់ជើងលឹម ៖

- តាកុំអាលមាត់ទុកអោយបងលឹមនិយាយចប់សិន !

តាមុយមិនបានស្តាប់ទេ គាត់មានៈបញ្ឈប់លឹម ហើយគាត់បន្ទោសថា ៖

ឯងនិយាយពិតមែន រឺ ? កុំឃើញតែគេលូង់ចេះតែភរទៅ ! វាមិនដែលស្រុកមានរាស្ត្រសំបូរសប្បាយនោះ ។

អញកើតជាប់ ៦០ ឆ្នាំមិនដែលនរណានិយាយផ្តាសដូចឯង ! អញឃើញតែរាស្ត្រវេទនាតែរាស្ត្រខ្វះស៊ីបំរើគេ ។ សាស្ត្រាទេស សាស្ត្រាល្បែងទៀត ដែលអញបានមើលទាំងគម្ពីរៗ ក៏មិនឃើញរាស្ត្រស្រុកណាសប្បាយឡើយ ។ ទោះនៅស្រុកជិនវង្សនៅស្រុកទសកណ្ឋឃើញតែគេកេណ្ឌរាស្ត្រទាំងសមុទ្រៗ អោយកាប់សំលាប់គ្នា ដណ្តើមស្រីបូទុមសុរិយា ... ។ នៅសម័យព្រះទៀតក៏ឃើញតែពូជសក្យៈ ពួកព្រាហ្មណ៍ខំតំកើងពូជពង្សរបស់ខ្លួនទំលាក់ប្រជារាស្ត្រអោយលុតក្រាបបំរើខ្លួន ។ វាចំលែកណាស់ឯងនិយាយទាំងប៉ុន្មាននោះ ! មើលឯងដែលបានទៅឃើញស្រុកនោះរឺ ?

- ស្រុកដែលខ្ញុំនិយាយនេះនៅលើដីពិត មិនមែននៅស្ថានទេវលោក ឋានលើឡើយ ។ តាមគ្រូខ្ញុំប្រាប់ខ្ញុំ គាត់ថាលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យពិតប្រាកដដែលបានមានកំនើតនៅឆ្នាំ ១៩១៧ ដោយកំលាំងប្រជាជន គូលី ជាង អ្នកស្រែដណ្តើមយកបាន មុខជារីកមុខជារាលដល់គ្រប់ស្រុក ... ។ គាត់ថាគង់តែភ្នំព្រះសុមេរុនោះ ក៏មិនអាទប់ទល់កំលាំងប្រជាធិបតេយ្យនោះបានឡើយ ... ។

- ស្អីលោកគ្រូម៉ក់សូត្រស្តាំវត្តត្បូងនោះ លោកគ្រូប្រាជ្ញហួស ហើយកុំតែរហ័សវេះទៅស្រុកសៀមទាន់ កុំអីបានដៃបារាំងចាប់ទៅកោះត្រឡាចស្រេច ! អញមិនជឿទេគ្រូម៉ក់នោះ ... ។

- ប៉ូញបានកាត់

បើតាមិនស្តាប់ ទុកអោយយើងស្តាប់ ។ អន្ទិតលឹមនិយាយពន្យល់យើងពីទុក្ខវេទនារាស្ត្រនោះវាត្រូវហើយ ។ ធម្មតាបើយើងរាស្ត្រមិនប្រឹងគ្មាននរណាដោះទុក្ខអោយប្រជាជនយើងទេ ។

តាស៊ីមបានបន្ថែម ៖

- ប្រាកដជាមកមែន រឺ ប្រជាធិបតេយ្យនោះ ! តាចាស់ហើយ ! ក្មេងជាន់ក្រោយគេសប្បាយហើយ !

- កុំជឿអន្ទិតលឹមវាភរ ! មកទៅដេក ! កុំនិយាយដល់ណាទៀត តិចជប៉ុនមកបាញ់ទៀត ។ ពាក់កណ្តាលអធ្រាត្រហើយ ។ ស្អែកយើងត្រូវដើរទៅភូមិ ។

ថាចប់តាមុយកេះតាស៊ីមនិងប៉ូញទៅដេក ហើយវង់ប្រជុំក៏បានបែកគ្នា ... ។

៨ សល់តែសំបកខ្លួន

លុះព្រឹកស្រាងៗ មុនពេលកំនែនចេញទៅធ្វើការ លឹមបានលាគួកនគាត់ ដើរចេញពីពោធិចិនតុងជាមួយតាមុយ ។ ដល់កំពង់ទួល គាត់ទិញចេកមួយស្និត ផ្លែម្នាស់មួយផ្ញើជូនម៉ែឪគាត់ ។ នាក់ទាំងពីរនាក់បានខំដើរយ៉ាងលឿនមកដល់ភូមិដើមអំពិលពេលលោកទ្រង់បាត្រ ។

នៅផ្ទះលឹមបងៗ គាត់មកប្រជុំគ្នា ។ ស្រីៗ កោរសក់ ពូស្វាយមីងពត ក៏បានមកជុំនៅផ្ទះនេះដែរ ។ ពូស្វាយឃើញលឹមមកដល់បានចុះទៅនិយាយលួងលោមថា ៖

- មិនមែនតែយើងទេព្រាត់ប្រាស់នោះ ... ។ ពុក និងបងៗ ឯងគ្មានប្រហែសទេ ។ ក្រោយដែលបានដឹងថាជន្លងនិងក្រហេងស្លាប់នឹងគ្រាប់បែក យើងបបួលគ្នាទៅភ្នំពេញភ្លាម ។ យើងខំពិនិត្យមើលសពទាំងបីច្បាស់ក៏ហែយកមកបូជានៅវត្តបូទុម ។ មានគ្រួសារច្រើនណាស់មិនទាន់រកខ្មោចឃើញ ។ ថ្ងៃនេះ យើងបានប្រជុំគ្នាធ្វើបុណ្យរំលឹកគាត់ម្ដងទៀត ... ។

- ដំណឹងនេះបានធ្វើអោយលឹមធ្លាក់ទឹកភ្នែកមុខក្រៀមភ្លាម ។ គាត់បានឡើងទៅលើផ្ទះគោរពវិញ្ញាក្ខន្ធ នៃបុគ្គលទាំងបីដែលនៅសល់ ជាធាតុបីកញ្ចប់ដំកល់លើជើងពាន ... ។

បីថ្ងៃក្រោយមកមន្តលោកឆាន់បុណ្យខ្មោចតាង៉ែត នាងហេង បងប្រុស-ស្រីលឹម និងភ្ញៀវជិតឆ្ងាយបានត្រលប់ទៅផ្ទះរៀងខ្លួន ។ លឹមរក្សាកញ្ចប់ធាតុឪពុកម្ដាយ និងគូសង្សារគាត់ ទុកលើធ្នើមុខកញ្ចក់ព្រះពុទ្ធរូប ដែលព្យួរនៅជញ្ជាំងក្បាលដំនេក ។

ព្រាត់ម្ដាយ ព្រាត់ឪពុក ព្រាត់សង្សារគាប់ចិត្តធ្វើអោយលឹមក្រៀមក្រំ ធ្វើការមិនម៉ត់ចត់មាំទាំ ។ គាត់នៅផ្ទះមិនស្រនុក ដេកមិនលក់ដើរមិនសប្បាយ កញ្ចប់ធាតុលើក្បាលដំនេកបានដុតកំដៅគាត់អោយខឹងនឹងមេឃុំផាន់ និងបារាំង ជប៉ុន អោយខ្ទើមអោយស្អប់អំពើថោកទាបនៃសង្គ្រាមចក្រពត្តិប្លន់ប្រទេសជិះជាន់មនុស្ស ។

សេចក្ដីសោកស្ដាយនិងសេចក្ដីក្រោធ បាននាំអោយលឹមនឹកឃើញពេលដែលគាត់ធ្លាប់រស់នៅជាមួយបុគ្គលដែលចាកស្ថានទៅ ។ វត្ថុទាំងប៉ុន្មាននៅក្នុងផ្ទះ ក្រោមផ្ទះ ក្រៅផ្ទះ ដូចជាមានវិញ្ញាណចេះនិយាយកំរើកចិត្តអោយឃើញអនុស្សាវរីយ៍ ។

ផ្គាក់ ដាវ លំពែង ដែលសៀតនៅជញ្ជាំងកណ្ដាល ដាស់លឹមអោយឃើញរឿងយប់មួយ ពេលក្មេងដេកលក់ មានចោរចង្រៃមកកំញើញឡើងប្លន់ផ្ទះគាត់ ។ យប់នោះតាង៉ែតគ្មានតក់ស្លុត កន្ត្រាក់លំពែងរត់ទៅទ្វារក្រោយ ហើយបានដោះចន្ទាស់បង្ហើបទ្វារឈរចាំចាក់ចោរ ។ នៅទ្វារមុខ លឹមនិងយាយម៉ុកយាមចាំចោរ ។ លឹមកាន់ផ្គាក់ម៉ែគាត់កាន់ដាវ បើកទ្វារដោយក្លាហានស្រែកហៅចោរចង្រៃអោយឡើងផ្ទះ ។ ឃើញសេចក្ដីក្លាហាននៃម្ចាស់ផ្ទះដូចនេះ ចោរភ័យមិនហ៊ាននៅប្លន់បានដកខ្លួនរត់ទៅវិញបាត់ ។ អ្នកភូមិដឹងថាមានចោរប្លន់ នោឡោស្រែកហៅដាស់គ្នា ។ ខ្លះប្រដាប់លំពែង ខ្លះផ្គាក់ពូថៅខ្លះដាវ ខ្លះស្នា ចាត់គ្នាជាកងជាពួកដេញចោរពាលរត់ខ្ទាត់ខ្ទាយ ។ យប់នេះអ្នកភូមិស្រីៗ និងក្មេងៗ វេចបង្វេចសំពត់ ហិប ស្លា ផ្តិលទឹក កងក្រវិលមាសប្រាក់ចុះមកពួននៅគៀនជង្រុក ខ្លះដេកក្នុងទ្រុងគោ ។ ចំនែកប្រុសៗ ចាត់គ្នាយាមគ្រប់មាត់ច្រក គ្រប់ផ្លូចូលភូមិឃ្លាំកុំអោយចោរចូលមកទៀត ។

ត្នោង ជន្លួញផ្ដៅលាបម្រ័ក្សណ៍ខ្មៅព្យួរនៅសសរទ្រូងល្វែងខាងក្រៅបានដាស់លឹមអោយឃើញរឿងវែងឆ្ងាយ ។ កាលនៅកុមារអាយុ ១២ឆ្នាំ លឹមបានតាមម្ដាយគាត់ទៅកាត់ប្រហុកនៅច្បារអំពៅចុងស្ពានជ្រោយតាអោក ។ កុមារលឹមឃើញត្នោង ផ្ដៅនេះស្រលាញ់ពេញចិត្តចង់បានសូមទិញគេៗ មិនលក់អោយ ។ គេបបួលដូរនឹងអង្ករ

វិញ ។ លីមមិនហ៊ានប្រាប់ម្តាយគាត់លបលួចអង្ករពីរកំប៉ុងទឹកដោះគោដូរយកស្ពោងផ្ដៅ ។ ម្តាយគាត់ជេរប្រទេចគាត់ជាខ្លាំងព្រោះខ្វះអង្ករដូរត្រីប្រហុក ។ មកដល់ផ្ទះ ឪគាត់បានបោះជន្លួញដែកគោលអោយ ។ បររទេះទៅណាមកណាលីមយកត្រមោងនោះប្រើជានិច្ច ។

ហិបស្លាផ្ដិលទឹក ចានចង្កៀងខ្លាញ់ មានរឿងនិយាយប្រាប់លីមអោយឃើញពេលគាត់នៅជាមួយឪពុកម្តាយគាត់ ។

លីមមិនគ្រាន់តែព្រួយក្នុងការព្រាត់ឪពុក ម្តាយគូសំលាញ់ទេ ។ គ្រាប់បែកអាមេរិចកាំងមិនគ្រាន់តែសំលាប់យាយម៉ុក តាង៉ែត នាងហេងទេ គ្រាប់បែកចក្រពត្តិបានសំលាប់គោគាត់បានកំទេចរទេះគាត់គ្មានសល់បន្តិច ។ លីមចុះក្រ គ្មានរទេះ គ្មានគោប្រើ ។ តាង៉ែតបានខ្ចីបុលប្រាក់គេយកមកទិញស្រូវធ្វើអង្ករលក់ ។ បងគាត់បានចងការប្រាក់គេយកមកទិញស្រូវធ្វើអង្ករលក់ ។ បងគាត់បានចងការប្រាក់ ពីអាចារ្យគឹមយកមកធ្វើបុណ្យបូជាខ្មោចឪពុកម្តាយគាត់ ។

អាចារ្យគឹមវត្តជើងភូមិ ជាអ្នកចេះធម៌អាថ៌ បាលីគ្រាន់បើ ។ គាត់មានមេត្តាដល់ជីវិតសត្វ ។ គាត់មិនហ៊ានធ្វើអន្លង់ចាប់ត្រី ចិញ្ចឹមមាន់ ខ្វារក្តាម រកខ្យងដូចអ្នកភូមិខ្លះទេ ។ រាល់ថ្ងៃសីល គាត់ទៅវត្ត ហើយរាល់ព្រឹក គាត់បានដាក់បាត្រ ។ តាំងពីគាត់បានធ្វើអាចារ្យមក គាត់បានគ្មានសំចៃ អង្កៀសប្រាក់សង់វិហារ សង់កុដិ ។ល ។ គាត់បានទទួលសេចក្តីរាប់អានពីអ្នកភូមិគ្រប់គ្នា ហើយអុងប៉ាងថាវ ហ៊ាឡាំបាននាំកចិនធ្វើផ្កាហើយបានទាំងសង់ខ្លោងទ្វារវត្តទៀតផង ។

ក្រៅពីឧបត្ថម្ភវត្ត អុងប៉ាងថាវ និងហ៊ាឡាំងបានអោយលុយមកថៅកែចិនខ្មែរតូចៗបណ្តាក់ស្រូវស្ករ ។ល ។ អាចារ្យគឹមក៏ត្រូវអុងប៉ាងថាវ និងហ៊ាឡាំ ផ្ញើប្រាក់ទុកចងការអោយអ្នកភូមិដើមអំពិលដែរ ។ អ្នកភូមិណាខ្វះខាតអាចទៅខ្ចីពីអាចារ្យគឹម ហើយសងគាត់វិញជាស្រូវ ជាអង្ករ ជាស្ករ ជាស្រែ ជាគោ ជាកំលាំង ។ ល ។ ដោយវិធី

ប្រដាក់នេះ អុងប៉ាងថាវបានធ្វើជាថៅកែមួយធំនៅគោកចំបក់ ហើយអ្នកស្រុកម្តងមួយៗ បានធ្លាក់ខ្លួនទៅជាកូនបំនុលគាត់គ្រប់គ្នា ។

រាល់ថ្ងៃខែដាច់ អុងប៉ាងថាវ រឺហ៊ាឡាំបានមកវត្តជួបអាចារ្យគឹម អោយកាន់បញ្ជីត្រឹមត្រូវ ហើយអោយខំទារប្រាក់បុលពីអ្នកជំពាក់ និងអោយដាក់ផែនការទិញស្រូវ រឺប្រមូលស្ករកុំអោយអ្នកស្រែដឹកទៅលក់ឯភ្នំពេញទាន់ ។ អាចារ្យគឹមស្តាប់បង្គាប់អុងប៉ាងថាវគ្មានល្មៀង ។ ម្ល៉ោះហើយ តែដល់រដូវច្រូត រដូវស្ករគាត់ខំដើរកាត់ភូមិ ទារពីអ្នកជំពាក់អោយអុងប៉ាងថាវ ។ ពិតមែនតែឃើញលីមក្រគ្មានគោ គ្មានរទេះ ពិតមែនតែលីមធ្វើស្រែមិនបាន អាចារ្យគឹមឃ្លាំងធម៌បានបង្ខំលីមសងប្រាក់អុងប៉ាងថាវ ។ គាត់បានវែកញែកផ្លូវធម៌ ផ្លូវលោកប្រាប់លីមថា ៖ អន្ទិតឯងដឹងទេ ខ្មោចឪឯងបានយកលុយពីអញសន្យាថាសងជាស្រូវ បើគ្មានស្រូវសន្យាប្រគល់ស្រែថ្លុក ស្រែត្រពាំងដូចមានក្នុងសំបុត្រនេះស្រាប់ ។ អញដឹងថាឯងក្រដែរតែអុងប៉ាងថាវគាត់មិនព្រមសោះ ។ ឯងត្រូវតែសងជួសគាត់ទៅ បើឯងមិនចង់អោយម៉ែឪឯងមានពៀរទៅជាតិក្រោយ ។ ឯងដឹងខ្លះហើយតាមផ្លូវធម៌បើអ្នកណាខ្ចីប្រាក់គេមិនសង អ្នកនោះត្រូវរងទុក្ខវេទនាទៅថ្ងៃក្រោយ ។ ឯចំនែកផ្លូវលោកវិញ គេត្រូវអូសស្រែ... ។ ឯងកុំរឹងទទឹងអញមានសំបុត្រឪឯងស្រេច មានមេឃុំផាន់ជាសាក្សីស្រាប់ ។ សំបុត្រដីនៅឈ្មោះខ្មោចឪឯងទៀត ។ បើចង់ស្រួលឯងត្រូវប្រគល់ស្រែមក គង់ទៅដល់សាលាណាក៏វាមិនឈ្នះអុងប៉ាងថាវដែរ... ។ ត្រូវរកលុយអោយបានមកបើមិនបានទេ អាទិត្យក្រោយនេះអុងប៉ាងថាវមកកាត់បញ្ជីនៅផ្ទះមេឃុំហើយ " ។

៩ សំបុត្រ

តាំងពីអុងប៉ាងថាវ អូសស្រែថ្លុក ស្រែត្រពាំងមក លឹមបានផ្លាស់របររកស៊ី ។ គាត់កាប់អុស រតឺរ៉ឺម៉ក ផាន់អង្ករលក់ ។ គាត់ចុះឡើងព្រែកត្នោត ក្បាលថ្នល់ភ្នំពេញ ។ របរថ្មីបណ្ដុះគំនិតថ្មី ។ ការរកស៊ីហាក់ចុះហាក់ឡើងគ្មានទីកំនត់ ស៊ីមិនឆ្អែត បានរុញអោយឃ្លាតពីភូមិដើមអំពិល ។ គំនិតប្ដូរផ្ដាច់លោះស្រែថ្លុក ស្រែត្រពាំង កេរខ្មោចម៉ែមកវិញបានរសាយ ។ មិនយូរប៉ុន្មាន គាត់ត្រូវលក់ដីភូមិអោយអុងប៉ាងថាវទៀត ។

មុនថ្ងៃប្រគល់ផ្ទះអោយអុងប៉ាងថាវ លឹមបានទៅលាលោកគ្រូសូត្រស្ដាំវត្តត្បូង ដែលជាគ្រូរបស់គាត់ ។ ពេលលឹមទៅលោកគ្រូត្រេកអរសួរថា ៖

អញបានផ្ដាំតាមមេឃុំភូមិផាន់ អោយឯងមកជួបអញ ! ឯងដឹងទេ ?

- ខ្ញុំព្រះករុណាមិនបានដឹងឡើយ ព្រោះរវល់ណាស់ ! បន្ដិចក្បាលថ្នល់ បន្ដិចព្រែកត្នោត ... ។ ហើយឥលូវលក់ផ្ទះអោយអុងប៉ាងថាវទៀតខាតអស់ ២០០៛០០ ។ គាត់ដឹងថាឯងខ្វះគាត់ចេះតែវាយបន្ដោក ... ។

- ឯងគិតទៅណា ?

- ចេះតែដើរហើយ ! ទ្រាំនៅមិនបានស្រុកយើងនេះគ្មានស្រែធ្វើនោះ !

- អញមានដំណឹងមួយប្រាប់ឯង ។ ឯងចាំទេឧបាសកខើចដើងនៅវត្តបាស័កព្រះត្រពាំង ។ គាត់បានផ្ញើសំបុត្រមកអញមួយច្បាប់ ។ ឯងយកសំបុត្រនេះមើលចុះ ។

លោកគ្រូហុចសំបុត្រមកលឹមៗ បើកមើលឃើញសេចក្ដីដូចតទៅ ៖

ភ្នំពេញ ថ្ងៃ ១ អាវរិល ១៩៤៦

សូមថ្វាយបង្គំមកលោកបង

ខ្ញុំព្រះករុណាបានមកដល់ភ្នំពេញជិតពីរខែហើយ ។ ដោយរវល់ពេក ក៏មិនបានមកជួបផ្ទាល់នឹងលោកបង ។ សូមផ្ញើប្រគេនសំបុត្រនេះជាដំណឹង ។

ដូចលោកបងបានជ្រាបហើយ ក្នុងពេលផាស៊ីសជប៉ុនចូលស្រុក ប្រជាជនខ្មែរទាំងមូលវេទនាតោកយ៉ាកជាពន់ពេក ។ រាជការសៀមបានដណ្ដើមយកខេត្តបាត់ដំបង ពង្រាត់ខ្មែរអោយបែកគ្នាកូនព្រាត់ពីម៉ែឪ ប្អូនព្រាត់បង ប្រពន្ធបាត់ប្ដី ។ល ។

នៅក្នុងស្រុកកងទ័ពជប៉ុន បានចូលមកដេរដាសពាសពេញមកតំរួតលើកងទ័ពជប៉ុនបារាំងជញ្ជក់ឈាមញើសប្រជាជនខ្មែរ ។ រាជការពេលនោះបានបង្អត់អំបិល បង្អត់សំពត់ ។ ប្រជាជនដាំកប្បាសគ្មានអំនាចលក់ និងរវៃសំលីខ្លួនឯង ។ ភ្នាក់ងារថ្មីអ្នកចាប់កប្បាសបានដើររុករើលុកលុយឆែកឆេរចាប់លក់ពិន័យជាប្រាក់ រឺដាក់គុកដល់អ្នកត្បាញសំពត់គ្របដណ្ដប់ខ្លួន ហើយមានកាប់កំទេចកំទីរហាត់ និងកីត្បាញ ។ រាស្ត្រគ្មានច្បាប់ត្បាញសំរាប់ប្រើខ្លួនឯង ប៉ុន្តែត្រូវទៅបើក សំលី គ កប្បាសពីសាលាស្រុកយកមករវៃត្បាញជាភួយជូនរាជការវិញ ។ នារីត្បាញភាគច្រើនគ្មានបានថ្លៃឈ្នួលមួយសេនបានតែនឿយនឹងខាតពេលធ្វើស្រែចំការរបស់ខ្លួន ។

ក្នុងពេលនោះជ្រាជនខ្មែរ ស្ទើរគ្រប់គ្រួសារនៅគ្រប់តំបន់ក្នុងប្រទេសបានរុំបាវដើម្បីនឹងបិទបាំងកេរខ្មាស ។ គ្រួសារខ្លះ មានសំពត់មួយបន្លាស់សំរាប់គ្នាបីនាក់ រឺបួននាក់ ។ បើប្រពន្ធនៅផ្ទះ ប្ដីស្លៀកសំពត់ចេញទៅធ្វើការក្រៅផ្ទះ ។

ឯចំនែកផាស៊ីសជប៉ុនវិញ បានបង្ខំចាប់កេណ្ឌគូលីទៅធ្វើជួសជុលកន្លែងចំនតយន្តហោះដើម្បីធ្វើសង្គ្រាមផាស៊ីសមហាអាស៊ី ។ ប្រជាជនខ្មែរទាំងស្រីទាំងប្រុសបាន

ត្រូវពួកសិកបារាំងជប៉ុនទុកដូចជាហ្វូងគោក្របី ត្រូវគេប្រើគ្មានដឹងយប់ថ្ងៃ ត្រូវគេកៀរចាប់យកទៅឆ្ងាយពីទីលំនៅរបស់ខ្លួន ។

លុះមកដល់ខែអុកតូប្រឹឆ្នាំទៅ កំលាំងប្រជាធិបតេយ្យ ក៏បានមានជ័យជំនះលើពួកផាស៊ីសនៅគ្រប់សមរភូមិ ។ ប្រទេសខ្មែរយើងក៏ត្រូវរួចផុតពីក្រញាំផាស៊ីសជប៉ុនដែរ ។ តែសេចក្ដីត្រេកអររបស់យើងមិនស្ថិតស្ថេរឡើយ ។

តាំងពីផាស៊ីសជប៉ុនបរាជ័យទៅនៅស្រុកយៀកណាមខាងត្បូង អាណានិគមនិយមបារាំងបាននាំទ័ពចូលមកប្លន់វិញ ។ ប្រជាជនយៀកណាមបានក្រោកឡើងតស៊ូយ៉ាងអង់អាចទល់នឹងពួកទមិឡបារាំង ។ ទាំងក្មេង ទាំងចាស់ ទាំងស្រី ទាំងប្រុសខ្លះប្រដាប់លំពែង ខ្លះពឹងពង់ឫស្សីបានមូលគ្នាដូចខ្លួនមួយក្រោកឡើងវាយខ្មាំងបារាំងគ្រប់តំបន់ ។

ខ្មាំងបារាំងបានឆ្លងមកប្រទេសយើង ។ ដូចលោកបងមានជ្រាបហើយ វាចូលមកត្រួតត្រប់ក្រសួងរាជការវិញ ហើយវាបានចាប់ផ្ដើមចាប់ចងសំលាប់ប្រជាជនយើង ។ តែនៅមុខស្ថានការណ៍នេះ ប្រជាជនយើងមិនសុខចិត្តនៅធ្វើខ្ញុំបារាំងទៀតឡើយ ។ ប្រជាជនយើង បានក្រោកឡើងគ្រប់ជាន់ថ្នាក់តស៊ូវិញ ។ ការតស៊ូយើងលើកនេះវេទនាពិបាក ប៉ុន្តែយើងប្រាកដជាឈានទៅរកជ័យជំនះ ។ យើងត្រូវរួបរួមសាមគ្គីប្រជាជនយើងទាំងមូលនឹងត្រូវចងមិត្តជាមួយប្រជាជនវៀតណាម-ឡាវដែលក្រោកវាយបារាំង ។

ចុងបំផុតសូមលោកបងអោយដំណឹងមកខ្ញុំព្រះករុណាផង តើនេនលឹមកូនសិស្សលោកបងនៅឯណា ? សឹក រឺ នៅ ? មានប្រពន្ធរឺនៅ ? សូមលោកបងប្រាប់អោយមកជួបនឹងខ្ញុំព្រះករុណាយ៉ាងប្រញាប់ ។

សូមលោកបងទទួលសេចក្ដីគោរពពីខ្ញុំព្រះករុណា ?

យឹម

លុះមើលចប់ លឹមបានប្រគេនសំបុត្រទៅលោកគ្រូៗបានសួរថា ៖

ឯងយល់ដូចម្ដេចសំបុត្រនេះ ? ឯងត្រូវទៅជួបយឹម ។ ឯងមុខជាដឹងរឿងរ៉ាវច្រើនទៀត ។ ឯងស្គាល់យឹមជាក់លាក់ទេ ?

... ស្គាល់ជាក់លាក់ណាស់ ។ ខ្ញុំព្រះករុណាហៅគាត់តែលោកគ្រូៗ ហើយកុំតែជាប់ម៉ែឪចាស់ៗកុំអីមិនត្រលប់មកភូមិវិញទេ នៅជាមួយគាត់ឯបាស័កព្រះត្រពាំងរហូតស្រេច ... ។

- យឹមពីដើមឈ្មោះរឿង ។ លោកគ្រូបានគាត់ ។ គាត់បានរៀនសាលាបារាំងដល់ថ្នាក់លេខមួយ រួចបានចូលធ្វើទាហានជើងក្រហមទៅច្បាំងស្រុកបារាំង នៅសង្គ្រាម ១៩១៤-១៨ ។ ក្រោយសង្គ្រាម យឹមបានលាចេញពីកងទ័ព ហើយបានចូលធ្វើកម្មករនៅប្រទេសបារាំង ។ គាត់បានរស់នៅស្រុកបារាំងបាន ៤-៥ ឆ្នាំដែរ ហើយសរសើរស្មារតីសេរីភាពនឹងសមភាពប្រជាជនបារាំង ។ មកដល់ស្រុកខ្មែររបស់យើងវិញបានជាងពីរឆ្នាំយឹមត្រូវរាជការចាប់អោយធ្វើទាហានជើងក្រហមម្ដងទៀតពាក់ដោយ ។ កាលប្រជាជនយៀកណាមបះវាយបារាំងនៅកូសាំងស៊ីន បារាំងបានកេណ្ឌខ្មែរអោយទៅបង្ក្រាប ។ យឹមត្រូវបារាំងបញ្ជូនទៅដែរ ។ អំពើឃោរឃៅរបស់កងទ័ពអាណានិគមបារាំងធ្វើអោយយឹមប្រឆាំងវិញជាច្រើន ។ មិនគ្រាន់តែមិនចាប់ធ្វើបាបប្រជាជនដូចទាហានបារាំងដែលច្រើនចាប់ស្រី កូនក្រមុំ សំលាប់កូនក្មេង ប្លន់យក មាសប្រាក់ យឹមបានជួយឧបត្ថម្ភដល់ប្រជាជនស្រុកស្រែចំការទៅវិញ ។ គាត់ទៅដល់មុនបារាំង កាលណាគាត់បានបើកផ្លូវអោយប្រជាជនរត់គេចយកទ្រព្យធនធានទៅលាក់ ។ យឹមធ្វើរបៀបនេះមិនបានយូរទេ ។ ក្រោយមកបារាំងវាពិនិត្យដឹង យឹមដឹងខ្លួនក៏បាននាំពួកគាត់រត់ តែបារាំងតាមបាញ់ខ្ទាត់ខ្ទាយ ។ យឹមម្នាក់ឯងបានគេចរួច ហើយត្រូវរបួសយ៉ាងខ្លាំងនៅជើងឆ្វេង ។ ហេតុនេះហើយបានជាគាត់ដើរខ្ញើចៗ ។ បារាំងរកគាត់មិនឃើញក៏បានលុបឈ្មោះថាស្លាប់ ។ ក្រោយពីនេះ យឹមបានទាក់ទងជាមួយអ្នកតស៊ូយៀកណាមជា

ច្រើននាក់ហើយគាត់ក៏បានប្រែឈ្មោះ លាក់ខ្លួនពួននៅបាស័កព្រះត្រពាំង ។ គាត់គ្មានទីលំនៅនឹងទេ ។ គាត់ផ្លាស់ឈ្មោះញឹកណាស់ ។ គាត់ជាមនុស្សល្អយុត្តិធម៌ពិត ។

- ខ្ញុំព្រះករុណាស្គាល់តំលៃគាត់ពិតហើយ ។ កន្លះឆ្នាំនៅជាមួយគាត់ ខ្ញុំព្រះករុណាបានយល់ដឹងស្គាល់រឿងការបដិវត្តស្រុកធំៗ ... ។

- យឹមជាអ្នកចូលចិត្តដាស់ប្រជាជនណាស់ ។ ឯងត្រូវទៅជួបគាត់កុំខាន ។

- ខ្ញុំព្រះករុណាចូលចិត្តណាស់ ។ គាត់សំនាក់នៅកន្លែងណាភ្នំពេញ ... ។

- គាត់សំនាក់ផ្ទះលោកដូង នៅក្រោយវត្តបូទុមខាងជើងស្រះក្រោយដំនាក់មួយសង់ថ្មី ។ ឯងស្គាល់គាត់ហើយ មិនចាំបាច់យកសំបុត្រពីអញទេ ។

- មិនចាំបាច់សំបុត្រទេ ។ ខ្ញុំព្រះករុណាស្គាល់គាត់ហើយ ។ តែខ្ញុំព្រះករុណាមកនេះមានបំនងមួយ ។ មុននឹងចេញពីភូមិយើងទៅ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមផ្ញើធាតុបីនឹងព្រះអង្គលោកគ្រូផង ... ។

ថារួចលឹមប្រគេនធាតុបីកញ្ចប់ទៅលោកគ្រូ លោកគ្រូហៅក្មេងយកទៅដាក់ក្នុងទូ ។ បន្ទាប់លោកមានពុទ្ធដីកា ៖

អន្ទិតឯងកុំអាលទៅណាវិញ ។ អញមានកិច្ច ច្រើនផ្តាំផ្ញើឯងទៀត ... ។

១០ លាភូមិកំណើត

ព្រឹកថ្ងៃបន្ទាប់ថ្វាយបង្គំលាលោកគ្រូ ពេលថ្ងៃកំពស់ចុងឈើ នៅផ្ទះលឹមមានមនុស្សក្មេងចាស់មកជុំ ។ ពូស្វាយនិងមីងពតបានមកជូនដំនើរអោយពរថា ៖

- ទៅអោយបានសុខសប្បាយ ! រកស៊ីអោយប្រកប ឈ្នះមារសត្រូវ ! អើតៗភូមិដើមអំពិលផង ! កុំចោលយូរពេក ! ។

តាមុយពិតតែនៅរហូតចុងភូមិខាងត្បូងក៏ខំឆ្លៀតមកជូនដំនើរផ្តាំផ្ញើលឹមដែរ ។

- ទៅខំរកស៊ីអោយមែនទែន ។ សន្សំលុយអោយបានច្រើនមកជាវ ថ្លុកស្រែត្រពាំងខ្មោចម៉ែ ឪឯងវិញ ។

អាចារ្យគឹមបានមកសូមទោសលឹមថា ៖ ពូខំនិយាយអុងប៉ាងថាវកុំអោយអូសស្រែឯងដែរតែគាត់មិនស្តាប់ ។ គាត់ប្រាប់ពូថា អោយឯងនៅផ្ទះនេះមួយខែទៀតចុះ គាត់មិនទាន់ដាក់ស្រូវភ្លាមទេ ។ ពូគ្មានអ្វីអោយឯងទេ ។ ពូបានតែក្រមាមួយនេះដែលមីងឯងទើបតែនឹងកាត់ពីកីម្សិលមិញអោយ ។ ហ៊ឺយកទៅគ្រាន់នឹងដណ្តប់ផ្លាស់ងូតទឹក ។ កុំខឹងនឹងពូថា ពូមិនជួយអ្នកភូមិយើងអោយសោះ ។

អ្នកយិនប្រពន្ធខ្មោចអន្ទិតអិនក៏បានមកតំអូញដែរ ។ រងកម្មមែនគូលីជប៉ុនព្រាត់ប្រាសអស់ហើយ ។

លឹមមុខស្រងូតបានលាអ្នកមកជូន ។ គាត់លីអង្ករហើយកណ្តៀតបង្វេចមួយដើរចេញទៅជើងសំដៅទៅថ្នល់ខាងលិចភូមិចាំរទេះសេះ ។ ក្មេងៗរត់ស្រតាមគាត់ ខ្លះជួយកាន់បង្វេចខ្លះទៀតដណ្តើមថង់អង្ករ ។ មីងពត និងមីងអ៊ូប្រពន្ធអាចារ្យគឹម បានជូនមកថ្នល់ដែរ ។

កន្លះម៉ោងក្រោយរទេះសេះដឹកជ្រូកមួយមកពីត្បូងលឹមហោជិះ ។ អ្នកជូនដំនើរបានស្រែកអោយពរម្តងទៀត ៖

ទៅអោយសុខសប្បាយ ! កុំភ្លេចភូមិយើង ! ឆាប់មកវិញ ។

លឹមបានអើតកពីរទេះសេះលើកដៃស្រែកមកវិញ ៖ លាហើយសូមនៅអោយបានសុខសប្បាយ ។

រទេះសេះបរមកជើងដល់ក្បាលថ្នល់ ព្រែកឫស្សី ព្រែកត្នោត ស្ពានជ្រោយតាអោក ... ។ មកដល់ស្ពានកូនកាត់លឹមចុះពីរទេះ ដើរសំដៅទៅក្រោយវត្តបូទុមជ្រុងខាងជើងជាប់ស្រះក្នុងជំនាក់មួយសង់ថ្មីសួររក ផ្ទះលោកដួង ។ ឡើងចូលទៅក្នុងផ្ទះឈ្នួលមួយក្នុងរបងជំនាក់ លឹមបានឃើញឧបាសកខើចជើងអង្គុយនៅកំពុងតែមើលសៀវភៅម្នាក់ឯង ។ លឹមបានគួរសមជំរាបសួរ

- សុខសប្បាយទេ ! ភ្លេចខ្ញុំហើយ រឺនៅលោកគ្រូ ?

បាទសុខសប្បាយទេ ! អញ្ជើញមកមានការអ្វី ?

- ខ្ញុំឈ្មោះលឹមកូនសិស្សលោកគ្រូម៉ក់ ... ។

- អញ្ជើញអង្គុយមក ។ ម៉េចសុខសប្បាយទេ ? ។ លោកបងបានស្រួលព្រះអង្គទេ ខ្ញុំទន្ទឹងមើលតែផ្លូវប្អូន ... ។

លឹមបាននិយាយប្រាប់ភេទការណ៍ ក្នុងគ្រួសាររបស់គាត់ ។ យឹមបានជួយរំលែកទុក្ខហើយបានលួងលោមថា ៖

- ការព្រាត់ប្រាស់នេះ គឺបណ្តាលមកពីសង្គ្រាមចក្រពត្តិ ។ បើចង់ស្រួលចង់សុខទាល់តែយើងប្រឹង ។ ខ្ញុំចង់ពឹងប្អូនបន្តិច ។

ដល់ឃ្លានេះ យឹមឈប់និយាយ ។ គាត់អើតមើលឆ្វេងស្តាំចោលភ្នែកមើលនាឡិកាឃើញម៉ោង ១០កន្លះ ។ បន្ទាប់មកគាត់និយាយ ត ៖

- ខ្ញុំមានពេលខ្លីណាស់ថ្ងៃនេះ... ។ ណ្ហើយខ្ញុំជំរាបអោយដឹងហើយទៅចុះ សូមប្អូនកុំប្រាប់នរណាអោយសោះ ។ ខ្ញុំចង់ពឹងប្អូនបន្តិច ... ។

- ការធ្ងន់ រឺ ស្រាល ?

- ប្អូនដឹងស្រាប់ហើយ លោកបងម៉ក់បានប្រាប់ប្អូនសព្វគ្រប់ហើយ បានជាអោយលោកប្អូនមក ។ ផ្ទះនេះមិនមែនជាផ្ទះខ្ញុំទេ ម្ចាស់ផ្ទះបានត្រូវជាប់ឃុំនៅគុកហើយមួយខែទៀតនឹងត្រូវកាត់ទោស ។ ដួងបានអោយដំណឹងមកតាមប្អូនម៉ឹងគាត់ថាត្រូវតែរត់ចេញពីគុក ដើម្បីទៅរកគ្នាវាយបារាំង ។ ម៉ឹងប្អូនដួងទៅផងមិនទាន់បានព្រោះត្រូវអោយនៅរៀនទៀត ។ ខ្ញុំយល់ថាប្អូនបំពេញកិច្ចនេះបានៗ ជាខ្ញុំផ្ញើសំបុត្រហៅប្អូនមក តើប្អូនជូនដួងទៅស្វាយដូនកែវបាន រឺទេ ... ។

- ខ្ញុំមិនប្រសប់ទេ តែត្រេកអរនឹងបំពេញភារៈនេះ ។

- ប្អូនជូនដល់ស្វាយដូនកែវត្រលប់វិញចុះ ... ។

- ខ្ញុំមិនត្រលប់វិញទេ ទៅរហូតជាមួយហើយ ... ។

- ស្រេចតែជជែកគ្នាទៅថ្ងៃក្រោយចុះ ។ បើប្អូនយល់ព្រមដល់ថ្ងៃអាទិត្យពេលព្រឹក ចូរប្អូនជួបម៉ឹងទាក់ទងជាមួយគ្នារកថ្នាំសង្កូវលុយកាក់ និងរើសថ្ងៃអោយបានស្រួល ... ។

- បាទ !

ម៉្យាងទៀតត្រូវរក្សាសំងាត់អោយមែនទែន កុំអោយបែកការ ខ្ញុំមួយអាទិត្យទៀតក៏ត្រលប់ទៅស្រុកក្រោមវិញ ។

និយាយដល់ត្រង់នេះ នាឡិកាភ្លេងព្យួរនៅជញ្ជាំងបានទូងប្រាប់ថា ម៉ោងដប់មួយខ្វះប្រាំ ។

យឹមក្រោកពាក់អាវស្លៀកខោបណ្តើរនិយាយបណ្តើរ ៖

- ខ្ញុំស្តាយណាស់ដោយពុំបាននៅជជែកយូរ ។ ខ្ញុំត្រូវខាននមិនបានជួបបងខ្ញុំនៅផ្សារកាប់គោម៉ោង ១១នេះ ប្អូនឯងនៅសំនាក់ឯណា ?

- ខ្ញុំសំនាក់នៅវត្តលង្កា ។

- បើដូចនោះអញ្ជើញទៅសិនចុះ ។ ដល់ស្អែកព្រឹកថ្ងៃអាទិត្យមកជួបប្អូនម៉ឹងនៅកន្លែងនេះ ។ សូមប្អូនកុំអោយបែកការអោយសោះ ។

ថាចប់យឹមនិងលឹមចេញពីផ្ទះហើយ អ្នកទាំងពីរក៏បានលាគ្នា ... ។

១១ ផ្លូវថ្មី

ក្រោយខ្មាំងបារាំងចូលមកប្លន់ប្រទេសយើងវិញ ប្រជាជនខ្មែរយើងគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ហើយសំខាន់ប្រជាជនកសិករស្រីប្រុស ក្មេងចាស់បានក្រោកឡើងគ្រប់តំបន់ ។ នាម៉ឺនអ្នកជំនួញ សិស្សានុសិស្ស ព្រះសង្ឃ បានគ្រប់វិធីប្រឆាំង នឹងការជិះជាន់នៃខ្មាំងបារាំង ។

ពិតមែនតែពួកអាណានិគមនិយមបារាំង នឹងជ្រៀតជ្រែកចក្រពត្តិអាមេរិចកាំងបានប្រើកលល្បិចល្បងកំហែងដុតសំលាប់យ៉ាងឃោរឃៅ កំលាំងប្រជាជនខ្មែរបានរីកធំជាលំដាប់នៅគ្រប់ខេត្តក្នុងប្រទេស ។ ប្រជាជនបានជួយឧបត្ថម្ភគ្រប់ផ្លូវ ខ្លះអោយកូនទៅតស៊ូ ខ្លះជួយប្រាក់ ជួយអង្ករ ខ្លះជួយថ្នាំ ខ្លះជួយបន់ព្រះអោយឈ្នះ ។ល ។

ក្រោយដែល លឹម ជូនដូងទៅស្វាយដូនកែវបានប្រហែលជិតប្រាំឆ្នាំ ម៉ឹងបានប្រលងជាប់ចេញពីវិទ្យាល័យ ហើយបានធ្វើការក្នុងរាជការ ។ នៅខែត្រព្រៃវែង ម៉ឹងបានស្គាល់គ្រួសារអ្នកស្រុក និងនាម៉ឺនជាច្រើន ។ គាត់បានសំនាក់ក្នុងផ្ទះមានរបង ជាមួយនឹងគ្រួសារអ្នកពេជ្រណារី ។ គ្រួសារនេះបានរាប់អានម៉ឹងដូចសាច់ញាតិ ។ អ្នកគ្រូ គូរស់ប្អូនជីដូនមួយអ្នកពេជ្រណារី បានរាប់អានម៉ឹងយ៉ាងស្មោះត្រង់ហើយជិតស្និទ្ធ ។ ស្ទើររាល់ថ្ងៃអាទិត្យ រឺ ថ្ងៃបុណ្យ គ្រួសារ គូ រស់ បានបបួលម៉ឹងទៅជួបជុំ បាយទឹក រឺ បបួលគ្នាដើរលេង ។

ល្ងាចអាទិត្យមួយខែចែត្រ ម៉ឹង និងអ្នកគ្រូ គូ រស់ អ្នកពេជ្រណារី និងគ្នាច្រើនទៀតបាននាំគ្នាចុះទៅដើរលេងវាលប្រាំង ដើរយកខ្យល់អាកាស រកទិញថាប ។ អ្នកគ្រូ គូ-រស់ និងម៉ឹងបានជជែកគ្នាជក់មាត់សើចយ៉ាងរីករាយ ខ្យល់អាកាសបានផាត់ច្រានអ្នកទាំងពីរអោយឃ្លាតឆ្ងាយដាច់ពីគេ ។ អ្នកគ្រូ គូ រស់ បានផ្តើមសួរថា ៖

- ម៉ឹងឯងរៀនជំនាន់ណា ?

- រៀនជំនាន់គូ រស់ ឯង ។ យើងប្រលងសេហ្វទីហ្វិការធំ បន្ទប់ជាមួយគ្នា។ ខ្ញុំបានខ្ចីក្រដាសផ្ទិច គូ រស់ឯងផង ហើយទាំងខំប្រឹងប្រជ្រៀតគេឯងជួយមើលឈ្មោះអោយគូ រស់ឯងទៀត ... ។

- អរគុណហើយដែលបានជួយខំមើលឈ្មោះខ្ញុំនោះ ។ ចុះនៅវិទ្យាល័យពួនជ្រកកន្លែងណាក៏ខ្ញុំមិនដែលប្រទះមុខម្តងសោះ ។

- ធម្មតាស្រីៗ នៅវិទ្យាល័យស្គាល់រាប់អាននិយាយរក តែអ្នករៀនពូកែ សូត្រមេរៀនបារាំងនិងកូនលោកធំៗ អ្នករៀនខ្សោយកាន់កន្ទុយគេៗ មិនស្គាល់ទេ ... ។

- និយាយមិនត្រូវទេ ។ ក្រែងតែគេ ឯខ្ញុំៗ មិនប្រកាន់អ្នកខ្សោយ អ្នកពូកែឡើយ ... ។ ណ្ហើយឈប់និយាយពីរឿងវិទ្យាល័យទៅ ។ ឥលូវម៉ឹងឯងមិនគិតរកគូស្រករទេ រឺ ? ...

អ្នកបងពេជ្រណារី បានប្រាប់ខ្ញុំជា ម៉ឹងឯងឧស្សាហ៍ទៅលេងផ្ទះលោកថៅហ្វាយណាស់ ។ ម៉េចពេញចិត្ត អាមុំ រឺ សុវណ្ណា ស្រលាញ់ណាមួយប្រាប់ខ្ញុំ ចូលចិត្តអាមុំកូនលោក រឺ សុវណ្ណាក្មួយលោក ។ បើមិនហ៊ាននិយាយខ្ញុំជួយ ។ ខ្ញុំតែពេញចិត្តនរណាហើយ ខ្ញុំជួយទាល់តែសំរេច ... ។

- ខ្ញុំគ្មានគិតដូចគូ រស់ ឯងស្មានទេ ។ រឿងផ្ទះសំបែងស្រេចម៉ែ-ឪទុកដាក់ចុះ ។

- ចង់អស់សំនើចណាស់ ស្រេចលើម៉ែឪ ! ខ្ញុំខុសម៉ឹងឯងស្រលះ ។ ខ្ញុំបើចូលចិត្តនរណា ខ្ញុំប្រាប់ម៉ែឪភ្លាម ។ តែម៉ឹងឯងអាល័យគិតតែផ្កាយលើមេឃ ...។ ត្រូវចេះមើលផ្កាជិតខាងក្នុងរបងជាមួយផង ។

- រាល់ព្រឹក ខ្ញុំបានបេះផ្កាម្លិះក្នុងរបងយើង ។ គូ រស់ ឯងមិនឃើញ រឺ ? ដែលឃើញខ្ញុំមើលផ្កាយស្រែកយំរកព្រះចន្ទអណ្តែតអណ្តូងពីអង្កាល់ ?។ បើខ្ញុំហៅរក ខ្ញុំហៅគូ រស់ ឯងចំៗ តែម្តង ...។

- នេះបានចំ ! គ្មានចេះទាល់សោះតែម្តង ។ គ្មាននរណានិយាយឈ្នះម៉ឹងឯងទេ ។ ខ្ញុំដើរលេងរាល់ល្ងាចជាមួយក៏មិនធុញដែរ... ។ អាមុំចិត្តគេមិនដូចយើងទេ ។ គេមិនអើពើនយោបាយទេគំនិតគេ ឆ្ងាយពីយើងណាស់ កុំទៅលេងនឹងគេញឹកពេក ។

ម៉ឹងបានមើលមុខអ្នកគ្រូ គូ រស់ គ្មានចេញស្តី ហើយបន្តដំនើរទៅមុខទៀត ។ បន្ទាប់មកអ្នកគ្រូហុចបារីទៅម៉ឹងនិយាយថា ៖

កាលពីថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ ខ្ញុំស៊ីលៀងផ្លាស់លោកគ្រូសារ៉ុម ។ គេអោយបារី ខ្ញុំមិនជក់ ។ ខ្ញុំនឹកឃើញម៉ឹងឯងក៏ទុកយកមកអោយ ខ្ញុំដាក់ជាមួយផ្កាម្លិះ ក្រអូបទេ... ។

- ក្រអូប ! ។ ម៉ឹងបានឆ្លើយហើយដើរបែបគិតអ្វីផ្សេងៗ ។ មួយស្របក់ក្រោយម៉ឹងបាននិយាយ ៖

- គូ រស់ លឺស្គរកាណុងទេ ! ឃ្លុលៗ រាល់នាទីតែម្តង ។ គេបាញ់គ្នានៅឯណា! ប្រហែលបាញ់គ្នានៅព្រំដែនព្រៃវែងទេ រឺ លឺថាភ្នំរោងដរីជាសំបុកខ្មែរឥស្សរៈ ។ ខ្ញុំលឺថាពួកវាមានរោងចក្រផងនៅព្រំដែន ហើយលឺថាពួកបារាំងចូលមិនចុះទេ ។ ពីអាទិត្យមុន លឺថាកងទ័ពពោធិកំបោ បានចូលមកដល់បន្ទាយព្រៃនគរដែលជាបន្ទាយស៊ីវត្ថាកាលបះវាយបារាំងជាន់មុន ។

- ម៉ឹងឯងចូលចិត្តនិយាយរឿងឆ្ងាយណាស់ ... ។ ខ្ញុំមិនចង់គិតរឿងអស់ទាំងនេះទេ តែនឹករឿងនេះពិបាកណាស់ ។ លឺថាគេជិតចាប់ទាហានផង រឺ ...?

- ខ្ញុំបានដឹងថាបារាំងនិងអាមេរិចកាំង បានបង្ខំបៅដាយអោយចេញច្បាប់ចាប់កូនវៀតណាមអោយចូលធ្វើទាហាន ។ ត្រង់ស្រុកខ្មែរយើងមិនទាន់ឃើញច្បាប់នៅឡើយ ហើយមិនដឹងជាបារាំងអាមេរិចកាំងដាក់ស្នៀតដូចស្រុកវៀតណាម រឺមួយទៀតក៏ដាក់ស្នៀតបោកបន្លំយ៉ាងណាទេ... ។

- វឹវរហើយបើដូចនោះអស់បានសុខហើយ បំនងយើងពីរនាក់យ៉ាងណាទៅ ?

- បំនងអ្វី ?

- ស្អប់តែធ្វើពើទៀត ! នៅតែមិនព្រមយល់ ។ បើមិនយល់ក៏ហើចុះ គេនិយាយថាម៉ឹងឯងជាមនុស្សត្រឹមត្រូវស្លូតហើយហ្នឹងណាស់ ។ ពូប្លងតុងហ៊ឹមបានមកលេងផ្ទះខ្ញុំអាទិត្យមុននិយាយប្រាប់ខ្ញុំថា ម៉ឹងឯងល្អនឹងអ្នកធ្វើការជាមួយណាស់ ហើយចេះការពារមិនអោយបារាំងរំលោភលើ ។ អ្នកធ្វើការនៅក្រសួងម៉ឹងឯង វៀតណាមក៏ដូចខ្មែរសរសើរម៉ឹងឯងណាស់... ។ គេបន់អោយតែម៉ឹងឯងឡើងធ្វើនាយក្រសួងនៅខេត្តនេះដល់បារាំងទៅស្រុក ។

- ខ្ញុំមិនសប្បាយនឹងធ្វើការទេ ។ គ្រាន់តែដើរទៅត្រង់ណាក៏មានពួកគិញដើរតាមដែរ ។ កាលពីអាទិត្យមុន បារាំងចៅហ្វាយខ្ញុំហៅខ្ញុំទៅកិនបន្ទោសថា ខ្ញុំមិនចេះធ្វើការ ។ ខ្ញុំបានឆ្លើយតបទៅវិញថា បើខ្ញុំគ្មានសមត្ថភាពដេញខ្ញុំចោលទៅ ខ្ញុំមិនអង្វរទេ ។ បារាំងមើលមុខហើយសួរខ្ញុំថា ៖ ចង់ជាប់គុកទេ ។ ខ្ញុំបានសួរវិញថា ៖ ខ្ញុំមានទោសអ្វី ។ បារាំងនៅស្ងៀម ។ មួយស្របក់ក្រោយគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា ៖ បើចង់សុខត្រូវចេញពីស្រុកខ្មែរព្រោះគិញប៉ងចាប់ ។ ធ្វើនយោបាយមិនបានទេនៅស្រុកខ្មែរមិនដូចស្រុកបារាំងឡើយ ។ អាទិត្យមុន ខ្ញុំបានដាក់ពាក្យមួយសូមផ្លាស់ទៅភ្នំពេញ ប៉ុន្តែ បារាំងមិនបានឆ្លើយ... ។

- ខ្ញុំមិនចង់អោយម៉ឹងឯង ផ្លាស់ទេ ។

- នៅទីនេះយូរទៀតមិនបាន ។ ខំៗ មានរឿងធំជាប់គុកឥតប្រយោជន៍ ... ។

- ម៉ឹងឯងធុញទ្រាន់នឹងផ្ទះសព្វថ្ងៃ រឺ ? អ្នកបងពេជ្រ ណារី គាត់ចិត្តបានណាស់ ។ ពិតមែនតែគាត់មិនទាន់មានផ្ទះសំបែង តែគាត់ស្គាល់ចិត្តថ្លើមយើងណាស់ ។ គាត់ទុកម៉ឹងឯងដូចប្អូនបង្កើត... ។

- នៅក្នុងពួកបារាំងខូចខ្លួន ។ ឃើញតែបៀ ឃើញតែសំន្ទុក ឃើញតែស្រា ឃើញតែស្រី ឃើញតែយសស័ក្តិ ឃើញតែត្បូងទាំងគ្រាប់... ។ យ៉ាងយូរមួយអាទិត្យទៀតខ្ញុំផ្លាស់ហើយ ។ តែខ្ញុំមិនភ្លេចចិត្តថ្លើម គូ រស់ ឯងចំពោះខ្ញុំទេ ។ ខ្ញុំកត់ទុកមិនភ្លេច ។

- ឃ្អឹល ! ស្នូរកាណុងញាប់រន្ទាន់ បានបង្អាក់ម៉ឹងអោយឈប់និយាយ ។ ម៉ឹងផ្ទៀងត្រចៀកស្តាប់ហើយចាប់និយាយ ត ៖

- ថ្ងៃនេះកាណុងបាញ់ញាប់តែម្តង ... ។ តែលឺស្នូរកាណុង ខ្ញុំនឹកដល់បងខ្ញុំណាស់ ។ កាលខ្ញុំនៅវិទ្យាល័យ បងដូងបានជាប់គុក ។ គាត់បានរត់ចេញពីគុក ។ តាំងពីនោះមក ខ្ញុំមិនដែលបានដំណឹងពីគាត់ម្តងសោះ ។ ខ្លះថាគាត់ធ្វើឥស្សរៈ ខ្លះថាស្លាប់ ! ខ្លះថានៅសៀម ! ឱកាសណានឹងបានជួបគាត់ !

- ខ្ញុំលឺថាឈ្មោះ នូ-ដូង ធ្វើមេឥស្សរៈ តំបន់កញ្ច្រោចហ្នឹង រឺ បងម៉ឹងឯង ?

- ប្រហែលជាគិញបារាំងបានដឹងថា បងខ្ញុំនៅតំបន់នេះហើយមើលទៅ បានជាបារាំងចៅហ្វាយខ្ញុំប្រាប់អោយខ្ញុំចេញពីស្រុកខ្មែរកុំនៅនាំមានគ្រោះថ្នាក់ ។

និយាយដល់ត្រឹមនេះម៉ឹងឈប់ ។ គាត់ហូតកូនក្រដាសទក់មួយមើលមានសេចក្តីថា ៖

មកដល់ប្អូនសំលាញ់ !

បងមានសេចក្តីត្រេកអរដោយដឹងថា ប្អូននៅជិតបងជាពន់ពេក ហើយបានដឹងថាប្អូនសុខសប្បាយជាទេ ។ ឯចំនែកបងវិញ បានចេញពីប្រទេសសៀមហើយឆ្លងមកដល់តំបន់បូព៌ាទិសនេះបួនខែហើយ ។ ប្រទេសសៀមចង្អៀតណាស់ ព្រោះចក្រពត្តិអាមេរិចកាន់កាប់ ។

ការតស៊ូរបស់ប្រជាជនយើង បានកើនរីកធំនៅគ្រប់ខែត្រ តែការបុករុករបស់ខ្មាំងក៏កាន់តែខ្លាំងឡើងដែរ ។ អាណានិគមនិយមបារាំងនឹងជ្រៀតជ្រែកអាមេរិចកាំងបានចាត់តាំងពួកចោរជាច្រើនក្រុមអោយក្លែងខ្លួនថាជាពួកតស៊ូ ។

ការតស៊ូរបស់យើងពិបាកវេទនាយូរអង្វែង ប៉ុន្តែប្រាកដជាមានជ័យជំនះ ។

ចុងបំផុតជំរាបម៉ែ-ឪ ព្រមទាំងមាមីងបងៗ ទាំងអស់គ្នាផងថា បងបានសេចក្ដីសុខសប្បាយជាទេ ហើយទាល់តែបានសន្តិភាព ឯករាជ្យ ប្រជាធិបតេយ្យបានត្រលប់មកវិញ ។

បងលាហើយ

ជួន

មើលសំបុត្រនេះចប់ ម៉ឹងបត់ទុកវិញដើរគ្មានស្ដី ។ អ្នកគ្រូ គូ រស់ បានសួរ ៖

- ម៉ឹងឯងមានរឿងអ្វី ? ខ្ញុំជ្រុលសំដីទៅលើ វី ? ប្រាប់ខ្ញុំផង ក្រែងខ្ញុំជួយបានខ្លះ។ សំបុត្រអាមុំ និយាយស្អី ?

- មិនមែនដូចនោះទេ ។ គូ រស់ ឯងជានារីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ។ តែ... ។ តែ... ។ ណ្ហើយខ្ញុំមិននិយាយទេ ។ ថ្ងៃស្អែកចាំដឹង ឥលូវយើងមើលទេសភាពវាលប្រាំងម្ដងវិញ ។ បើសំលេងខ្ញុំបានខ្ញុំរាប់ដើមឈើ រាប់ចាបដែលហើរទាំងហ្វូងៗ នៅប្របព្រៃអោយ គូ រស់ឯងស្ដាប់ ... ។

- អា រស់ៗ (សំលេងមួយបានហៅ)

- គូ រស់ អ្នកបងពេជ្រ ណារី គាត់ស្រែកហៅយើងហើយ ។ តស់យើងដើរទៅរកគាត់ ។

អ្នកទាំងពីរបានបណ្ដើរគ្នាដើរ មករកអ្នក ពេជ្រណារី ហើយម៉ឹងបាននិយាយត៖

- ខ្ញុំចាំស្អែកមិនបានទេ ! គូ រស់ដឹងទេស្អែកនេះ !

- មានរឿងអ្វីចំលែក ?

- ស្អែកនេះម៉ែខ្ញុំមកលេង ។ ព្រឹកស្អែកខ្ញុំ ត្រូវទៅមើលការអូរាំងអូវ.... ។ គូ រស់ឯងមើលថែទាំគាត់ផង ។

ដំណឹងនេះបានធ្វើអោយអ្នកគ្រូ គូ រស់ សើចសប្បាយ លាន់មាត់ប្រាប់ទៅអ្នកពេជ្រណារីថា ៖

គ្រាន់តែទៅមើលការអូរាំងអូវ ហើយស្អែកអ៊ំអញ្ជើញមកក៏ម៉ឹងខ្វល់ដែរអ្នកបង... ។

- សូមអ្នកបងទទួលពាក្យគាត់ផង ហើយសូមកុំអោយគាត់ពិបាកចិត្តពេក ។

- ម៉េចខែពិសាខ វី កត្តិក ។ អាសាធទៅកុំអោយយូរពេក ។ (អ្នកពេជ្រណារីបានជួយត្រេកអរ)

- កុំថាមួយថ្ងៃ គង់តែមួយខែ ប្រាំខែ ក៏ខ្ញុំអាចមើលគាត់បានដែរ ។ (អ្នកគ្រូ គូ រស់បានឆ្លើយញញឹមដាក់ម៉ឹង) ។

- អរគុណនឹងសំដីនេះណាស់ ។ តស់យើងល្មមទៅផ្ទះថ្ងៃលិចហើយ ...(ម៉ឹងបានតឿន) ។

អ្នកដើរកំសាន្តទាំងអស់ បាននាំគ្នាមកផ្ទះវិញ ។ អ្នកគ្រូ គូ រស់ បានចូលដើងក្រានចៀនចាប ... ។ ម៉ោង ៨ គេបាយរួចម៉ឹងបានលាទៅផ្ទះគាត់ ។

ដល់បន្ទប់ ម៉ឹងបានរៀបចំកំនាត់អង្រឹងភួយមុង ។ បន្ទាប់មកគាត់អង្គុយលើកៅអីមុខតុទាញបារី ដែលអ្នកគ្រូ គូ រស់ អោយមកដក់ រួចទាញដងប៉ាកាសរសេរថា ៖

គូ-រស់ ជាទីគាប់ចិត្ត

គូ-រស់ ស្ងួនភ្ងាបងសូមលា
កុំព្រួយបារម្ភនាំកើតទុក្ខ
បងទៅតស៊ូដេញពួកខ្មាំង
ព្រោះបើនៅយូរឃើញខកការ

គូ រស់ពុំងារនៅអោយសុខ
នៅអោយបានសុខខំធ្វើការ ។
បារាំងអាមេរិចចក្រពត្រា
ចូលក្នុងបន្លាអន្ទាក់វា ។

ស្ថានការណ៍ស្រុកយើងរឹតចង្អៀត ខ្មាំងវាចេញស្មៀតគ្រប់កលការ
ចូលមកជ្រៀតជ្រែកប៉ងប្រាថ្នា ចាប់កៀបចាប់កៀររើសពលរេហ៍ ។
ឯករាជ្យក្លែងក្លាយចាប់ទាហាន បើយើងមិនហ៊ានរកផ្លូវទេ
មុខតែយើងស្លាប់ចោលកេរ្តិ៍ រក្សាពួកគេអោយបានខ្ពស់ ។
បងលា គូ រស់ ដោយអាក់អួល ចិត្តបងរមួលនឹក គូ រស់
តែទ្រាំនៅទៀតឃើញមិនរស់ បងលា គូ រស់ ឃ្លាតទៅឆ្ងាយ ។
គូ រស់នៅអាយគួរខំប្រឹង កុំនឹកទន្ទឹងទៅនាយ
ព្រោះការតស៊ូនៅវែងឆ្ងាយ ចក្រពត្តិមិនងាយចុះចាញ់វ៉ា ។
គូ រស់ប្អូននៅខំធ្វើការ ពង្រឹងស្មារតីអោយបានក្លា
កុំផ្អែកកុំពឹងលើវាសនា ត្រូវប្តេជ្ញារក្សាសិទ្ធិ ។
បងចេញទៅមុខកំប្រឹងស្ការ តស៊ូតវ៉ាទាមទារសិទ្ធិ
បងនឹងមកហៅរស់វរមិត្ត ចូលទៅរួមមិត្តជួយតស៊ូ ។

(ម៉ុង)

សរសេរចប់ ម៉ុង មើលហើយមើលទៀត ។ ដល់ម៉ោង ៩ មនុស្សប្រុសពីរនាក់បានចូលក្នុងបន្ទប់ម៉ុង ។ ភ្ញៀវម្នាក់បានខ្សឹបប្រាប់ម៉ុងថា "ដល់ពេលហើយយើងត្រូវទៅ " ។ ម្នាក់ទៀតបានយកកំនាត់អង្រឹងភួយមុង... ។ ម៉ុងបានច្រកសំបុត្រក្នុងស្រោមហើយដាក់ក្រោមពូក ។ បន្ទាប់មកគាត់ក៏បានចេញទៅតាមមនុស្សពីរនាក់នោះ... ។

១២ សន្តិភាព

ការតស៊ូប្រជាជនខ្មែរ វៀត ឡាវ បានជ័យជាលំដាប់ ។ សាមគ្គីរវាងប្រជាជនទាំងបីបានរីករាល់ថ្ងៃ ។ ប្រជាជនស្នេហាសន្តិភាពសាកលលោកបានជួយឧបត្ថម្ភដល់ការតស៊ូប្រជាជនយើង ។ ប្រជាជនបារាំងក៏បានប្រឆាំងជាខ្លាំងនឹងសង្គ្រាមនៅឥណ្ឌូចិន ។

នៅខែធ្នូ ១៩៥២ នៅវៀនធានីប្រទេសអូទ្រីសសមាជប្រជាជនសាកលលោកដើម្បីសន្តិភាពប្រជុំប្រតិភូ ១០០ ប្រទេសបានធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្តមួយបង្ខំរដ្ឋាភិបាលចក្រពត្តិបារាំងអោយឈប់ជិះជាន់ប្រទេសខ្មែរ - វៀត - ឡាវ នឹងអោយប្រទេសទាំងបីបានឯករាជ្យសន្តិភាព ។

បន្ទាប់ពីនេះ មានការប្រជុំមហាអំនាចទាំងបួននៅក្រុងប៉ែរឡាំងពិភាក្សាដោះបញ្ហាឯកភាពអាឡឺម៉ង់ ។ ក្នុងពេលប្រជុំដើមឆ្នាំ១៩៥៤ លោកមូឡូតូ រដ្ឋមន្ត្រីបរទេសសូវៀតបានស្នើអោយមានសន្និសីទនៅ សឺណែវ ដើម្បីដោះបញ្ហាឥណ្ឌូចិន និង កូរ៉េ ហើយអោយមានចិនកុំមុយនីសចូលប្រជុំផង ។

សេចក្តីស្នើលោកមូឡូតូ ព្រមនឹងការឧបត្ថម្ភប្រជាជនស្នេហាសន្តិភាពសាកលលោក ព្រមនឹងកំលាំងប្រជាជនយើង ប្រឆាំងទល់នឹងអាណានិគមនឹងចក្រពត្តិនិយមបានអោយមានសន្និសីទនាក្រុង សឺណែវ ដែលចាប់ធ្វើពីថ្ងៃ២៦ មេសា រៀងរហូតមកដល់ថ្ងៃ២១ កក្កដា ១៩៥៤ ។ សន្និសីទបានសំរេចអោយជ័យជំនះមួយយ៉ាងទំហំមកប្រទេសខ្មែរ ឡាវ វៀតណាម អោយបានសន្តិភាព ឯករាជ្យបោះឆ្នោតតាមរបៀបប្រជាធិបតេយ្យ ។

កិច្ចព្រមព្រៀង សីណែវបានធ្វើអោយប្រជាជនខ្មែរ ឡាវ បារាំង វៀតណាម និងប្រជាជនស្នេហាសន្តិភាពសកលលោកត្រេកអរជាខ្លាំង ។ តែកិច្ចព្រមព្រៀងនេះធ្វើអោយពួកល្មោភសង្គ្រាមនេះនោះឡោជាខ្លាំងដែរ ។ ចក្រពត្តិអាមេរិចកាំងក៏បានទូងស្គរស្រែកហៅមិត្តភ័ក្តិ និងដៃជើងរបស់គេអោយបង្កើតអង្គការសង្គ្រាមសេអាតូភ្លាម ហើយបោកបំភ័យគំរាមខ្មែរយើងអោយចូលធ្វើជាកូនទាហានរបស់គេ ។

ដោយកិច្ចព្រមព្រៀង សីណែវ សូរសព្ទកាំភ្លើងតូចធំទាំងប៉ុន្មានបានឈប់លឺ ។ គ្រួសារបែកបាក់ជិត ១០ឆ្នាំបានជួបជុំគ្នាវិញខ្លះ ។ ម្តាយបានឃើញកូន ប្រពន្ធបានជួបប្តី ។ល ។ មួយម្តងៗ ប្រជាជនដែលត្រូវគៀរបានវិលត្រលប់ទៅភូមិចាស់វិញ ។ មួយម្តងៗ ខ្មែរតស៊ូ ត្រលប់ចូលមកពីគ្រប់ទិសនៃប្រទេសខ្មែរ ។ ឈ្លើយសឹកទាំងសងខាងក៏ត្រូវបានដោះលែង ។ អ្នកជាប់គុកព្រោះតស៊ូនៅក្នុងបន្ទាយប្រមូលផ្តុំកំពង់ចាមក៏ត្រូវបានលែង ។

លឹមដែលបានជូនដូងទៅស្វាយដូនកែវ ក៏បានត្រលប់មកភូមិដើមអំពិលវិញ ។ អាចារ្យគឹមពូស្វាយ មីងពតអ្នកយិន មីងអ៊ូ ត្រេកអរក៏ស្ទុះទៅទទួល ហើយលាន់មាត់គ្រប់គ្នាថា “ កុំទៅណាវិញ ” ។ យកស្រែពូមីងខ្លះធ្វើទៅ ... ។

ជាដំបូងលឹមបានទៅវត្ត បង្សុកូលរំលឹកវិញ្ញាណក្ខន្ធ យាយម៉ុក តាង៉ែត នាងហេង ព្រមទាំងមិត្រគាត់ច្រើនទៀតដែលបានចាកឋានក្នុងការតស៊ូ ។ លោកគ្រូម៉ក់សូត្រស្តាំបានជួយជ្រុំជ្រែងបុណ្យបង្សុកូលយ៉ាងឧឡារិក ។

សីណែវសន្តិភាព ក៏បានបើកអោយពូផាន់ត្រលប់មកឃុំគោកចំបក់វិញ ។ គាត់ចេញចូលពីភូមិមួយទៅ ភូមិមួយដើរពន្យល់ប្រជាជនថា ៖

អាលឹមក្បត់ជាតិមកហើយ ។ វាមុខជាជាប់គុកមិនខានទេ ។ កុំស្តាប់ កុំជឿវានិយាយអោយសោះ ។ ពួកវាស្អីក៏ សីណែវដែរ ។ ម៉្ងៃៗ លឺតែពង្រឹងពង្រីក ឯករាជ្យ អព្យាក្រឹត សន្តិភាព ។ លឺថាកិច្ចព្រមព្រៀងយោធាខ្មែរអាមេរិចអាក្រក់ ។ ចូលកុំស្តាប់វាអោយលង់ខ្លួនតាមវាតិចថាផាន់មិនប្រាប់ ។ កុំបោះឆ្នោតអោយពួកវាអោយសោះ ... ។ សុទ្ធតែអាក្បត់ជាតិ អាកុំមុយនីស ។ ព្រោះតែវាបំផ្លាញជាតិដូចនេះហើយបានជាបេក្ខជន ពួកវានៅកំពង់ចាមត្រូវចាប់ឃុំ ។ អាលឹមគង់តែដល់វេនចូលគុកទេ ... ។ ពួកវានេះហើយដែលដុតត្រាបញ្ជីឃុំយើង ហើយបានព័ទ្ធបាញ់ខ្ញុំនិង ប៉ូលិស ជានៅទួលគោកត្រស់ ... ។ ពួកវានេះ ហើយដែលបានដេញខ្ញុំអោយរត់ចោលតំនែងមេឃុំរត់ទៅពួននៅភ្នំពេញ ... ។

សីណែវសន្តិភាពបានបំភ្លឺប្រជាជនខ្មែរអោយភ្ញាក់ អោយយល់នយោបាយក្នុងស្រុក និងក្រៅប្រទេស ។ ឆន្ទៈ សន្តិភាព និង អព្យាក្រឹតភាពបានចាក់វាល់នាទីយ៉ាងជ្រៅទៅក្នុងមហាជន ។ ស្រី បាន មានសិទ្ធិដូចបុរស ។ អ្នកស្រុកនៅឃុំគោកចំបក់បានភ្ញាក់រលឹកស្រលាញ់នយោបាយអព្យាក្រឹត និងចេះរូបរួមគ្នាពិភាក្សាពីការបង្កើតសហករណ៍នៅក្នុងឃុំ ។ ពូផាន់បន្ថោស ដេរស្តីលឹមដូចម្តេច ក៏ប្រជាជនលែងជឿ ហើយមានខ្លះទៀតហ៊ានខ្ទាស់ពូផាន់អោយទាល់ម្តងៗ នៅកណ្តាលវត្តលោក ។ កំលាំងប្រជាជនស្អប់ខ្ពើមប្រឆាំងចក្រពត្តិនិយមអាមេរិចកាំង បានខ្ទប់មាត់ពូផាន់ព្រមទាំងបង្ខំគាត់អោយចេះនិយាយតាមអ្នកភូមិខ្លះផង ។

យើងត្រូវរួមសាមគ្គីគ្នា យើងត្រូវបំភ្លេចរឿងដើមចោល លឹមឯងខុសខ្លះ ពូក៏ខុសខ្លះ ។ យើងឈប់ជេរគ្នា ។ ពួកលឹមឯងមិនឈរឈ្មោះធ្វើបេក្ខជនសភាខែត្រទេនៅឃុំយើងនេះ... ។ លឹមឯងជួយមែនទែន ។ តែលោកហុងឈ្នះស្រេចហើយ ។ គាត់ប៉ិនអែបជើងគេណាស់ កាលជប៉ុនគាត់ស្អិតជាមួយជប៉ុន ហើយឥលូវបែបត្រូវជាមួយអាមេរិចកាំងណាស់ ... ។ ជាដាច់ខាតពូប្រឆាំងនឹងនយោបាយអាកាំងដែលអូសទាញយើងចូលសេអាតូ ... ។

តែចំពោះអ្នកគ្រូ គូ រស់ សីណែវបានអោយអ្នកអរព្រួយបារព្ភលាយចំរុះគ្នា ។ ម៉ឹងដែលបានលាអ្នកទៅមិនឃើញត្រលប់មកវិញសោះ ។ ម៉ែ-ឪ ម៉ឹងបានចាំយូរឆ្នាំ ពីរ

ឆ្នាំអស់សង្ឃឹមក៏ប្រាប់អ្នកគ្រូ គូ រស់ កុំអោយនៅចាំម៉ឹងទៀត ។ តែអ្នកគ្រូ គូ រស់ មិនបានដាច់ចិត្តភ្លាមទេ ។ អ្នកចេះតែនឹកចេះតែមើលសំបុត្រម៉ឹងដែលបានទុកអោយអ្នកកាលល្ងាចចេញទៅ ។ អ្នកដើរសើុបសួរដំណឹងម៉ឹងរាល់ថ្ងៃ រាល់ខែ ... ។ ឆ្នាំ ១៩៥៥ កន្លង ឆ្នាំ ១៩៥៦ មកដល់ ។ សាមគ្គីភាពរវាងប្រជាជនខ្មែរបានចំរើន ។ នយោបាយអព្យាក្រឹត ប្រជាជនខ្មែរបានលើកទង់ជាតិខ្មែរអោយល្បីល្បាញសកលលោក ។ ចក្រពត្តិនិយមអាមេរិចកាំងប្រឆាំងហើយ ដើរគ្រប់មធ្យោបាយជ្រៀតជ្រែកបំបែកខ្មែរអោយបែកសាមគ្គីរវាងបក្ស និងបក្សរវាងសមាជិកនិងសមាជិកក្នុងបក្ស ។ ប្រទេសកុំមុយនីសបានជួយឧបត្ថម្ភនយោបាយអព្យាក្រឹតខ្មែរ ។ ប្រទេសសហភាពសូវៀត ប៉ូឡូញ ឆេកូស្លូវ៉ាគី យូគូស្លាវី បានទទួលតំនាងប្រជាជនខ្មែរ ហើយបានរៀបចំដាក់ទូតទៅវិញទៅមក ។ សេចក្តីអស់សង្ឃឹមបានទុកកន្លែងអោយសេចក្តីសង្ឃឹម ។ អ្នកពេជ្រណារីបងជីដូនមួយអ្នកគ្រូ គូ រស់ បានដល់គូ ។ បុណ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍បានរៀបចំធ្វើដោយរីករាយនៅខែពិសាខ ។ នៅថ្ងៃព្រឹកចូលរោងមនុស្សម្នាក់បាននាំសំបុត្រមួយច្បាប់មកជូនអ្នកពេជ្រណារីមានសេចក្តីថា ៖

សូមគោរពអ្នកបងណារី

ខ្ញុំស្តាយជាខ្លាំងដោយមិនបានមកការអ្នកបងនៅថ្ងៃនេះ ។ សូមផ្ញើសំបុត្រនេះជូនពរអ្នកបងអោយបានប្រកបតែសេចក្តីចំរើនគ្រប់ប្រការ ។

ម៉ឹង

សំបុត្រនេះ បានធ្វើអោយថ្ងៃចូលរោង កាន់តែរីករាយសប្បាយទ្វេទៀត ។ អ្នកគ្រូគូ រស់ អ្នកពេជ្រណារី ម៉ែ ឪ ម៉ឹងបានចោមរោមអ្នកនាំសំបុត្រសួរដំណឹងពីម៉ឹង ។ អ្នកនាំសំបុត្របានអោយការថា ៖

ពីរខែក្រោយចេញពីព្រៃវែង ម៉ឹងបានឡើងទៅចលនានៅស្ទឹងត្រែង ។ ក្នុងការប្រតិបត្តិការគាត់បានជួបប្រយុទ្ធយ៉ាងខ្លាំងនឹងកងទ័ពបារាំង ។ ម៉ឹងត្រូវរបួសដៃឆ្វេង ហើយសព្វថ្ងៃនេះកំបុតដៃម្ខាង ។ ឥលូវគាត់នៅបង្កើនផលស្រុកលើ ... ។

ដំណឹងនេះបានពង្រីកមុខអ្នកគ្រូ គូ រស់ ធំជាងគេ ។ អ្នកគ្រូបានជជីកសួរអ្នកនាំសំបុត្រសព្វគ្រប់ហើយស្នើឡើងទៅជាមួយទៅជួបម៉ឹង ។ អ្នកនាំសំបុត្របានឃាត់ហើយសូមអោយអ្នកគ្រូសរសេរសំបុត្រទៅវិញ ។

អ្នកគ្រូ គូ រស់ បាននឹកអនុស្សាវរីយ៍គ្រប់សព្វ ហើយសរសេរសំបុត្រមួយផ្ញើទៅម៉ឹងថា ៖

ម៉ឹងភ្លេចគូ រស់ហើយ រឺ នៅ	ចិត្តខ្ញុំមូលទៅម៉ឹងមិនភ្លេច
សំបុត្រក្រោមពូកខ្ញុំមើលរេច	លាក់ទុកមិនភ្លេចក្នុងហោប៉ៅ ។
មើលញឹកវែងនឹកថែមចង់ជួប	ចង់រួមចង់រួបចង់តាមទៅ
តែដោយមិនដឹងម៉ឹងដើរទៅ	ជ្រកនៅព្រៃភ្នំរនាមណា ។
ទើបតែថ្ងៃនេះបានដំណឹង	ថាម៉ឹងបាត់ដៃឆ្វេងពិការ
តែនៅដៃស្តាំគ្រាន់កាប់ឆ្ការ	បង្កើនផលានៅស្រុកគេ ។
សូមម៉ឹងកុំព្រួយរឿងបាត់ដៃ	ប្អូននៅអាល័យហើយសរសើរ
ស្រលាញ់ម៉ឹងឯងគ្មានអ្វីស្មើ	ហើយខ្ញុំសូមស្នើម៉ឹងមកផ្ទះ ។

គូ រស់

រំលងមួយខែក្រោយអ្នកគ្រូ គូ រស់បានទទួលសំបុត្រមួយច្បាប់មកវិញ ៖

គូ រស់ស្ងួនភ្ងាបងសែននឹក	បងសូមរំលឹកគូ រស់ខ្លះ
សីណែវសំរេចជ័យជំនះ	ទំហំធំណាស់លើក្រដាស ។

យើងរួបរួមជាធ្លុងមួយ
ស្រីប្រុសត្រូវជួយទាំងក្មេងចាស់
ត្រូវពួតដៃគ្នាយ៉ាងរហ័ស
រួសរាន់បង្រះពីពួកខ្មាំង ។
រួចពីតស៊ូដេញបារាំង
យើងត្រូវប្រឆាំងអាមេរិចកាំង
ដែលចូលជ្រៀតជ្រែកមកចាត់តាំង
បង្កើនកំលាំងខាងជំនួយ ។
កលល្បិចខ្មាំងថ្មីជ្រៅណាស់អូន
បើអស់បងប្អូនមិនខំជួយ
ព្រួតគ្នាដេញវាយើងជួបទុក្ខព្រួយ
ព្រោះខ្មាំងវាជួយអូសទាញយើង ។
អោយចូលក្នុងពួកលោកសេរី
ដែលជាបូរីបង្កភ្លើង
សង្គ្រាមដុតរោលងាប់ពួកយើង
ដើម្បីតំលើងធនធានវា ។
ហេតុនេះយើងត្រូវស៊ូប្តេជ្ញា
ដេញវាអោយផុតដែនខេមរា
ទើបយើងបានក្សេមក្សាន្តក្នុងគ្រួសារ
បានរស់រក្សាកូនតូចធំ ។
បងសូមគូ រស់ឆ្លៀតឱកាស
នៅក្នុងឱកាសវ៉ាកងធំ
មកមើលមកលេងទន្លេធំ
មករួមរៀបចំទ្រនំយើង ។

ម៉ឺង

ចប់